provincie Drenthe

Statenstuk 2013-575

9e Wijzigingstranche POV Drenthe (Herijking EHS)

Voorgestelde behandeling:
- Statencommissie Omgevingsbeleid op 12 juni 2013
- provinciale staten op 26 juni 2013

Behandeld door de heer M. Lumkes, telefoonnummer (0592) 36 56 07, e-mail m.lumkes@drenthe.nl, mevrouw M.J. Wimmers, telefoonnummer (0592) 36 54 29, e-mail m.wimmers@drenthe.nl en de heer J. Venema, telefoonnummer (0592) 36 58 61, e-mail j.venema@drenthe.nl
Portefeuillehouder: de heer drs. R.W. Munniksma

Inleiding

De ecologische hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van gebieden, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Planten en dieren kunnen zich van het ene naar het andere gebied verspreiden. Soorten raken hierdoor niet geïsoleerd en hebben dus minder kans op uitsterven. De provincies zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de EHS, door gebieden als zodanig aan te wijzen en zorg te dragen voor de kwaliteit van die gebieden. In de Provinciale Omgevingsverordening (POV) is aangegeven welke gebieden zijn aangewezen als EHS in de provincie Drenthe. De beleidsmatige onderbouwing is opgenomen in de Omgevingsvisie Drenthe. De belangrijkste natuurgebieden en de tussenliggende verbindingen vormen de basis van de EHS.
Het kabinet Rutte I heeft een forse bezuiniging doorgevoerd op de budgetten van de EHS. Deze bezuiniging is slechts ten delen hersteld door het kabinet Rutte II en maakt het noodzakelijk de ambitie tot 2020 in relatie tot de beschikbare financiën te herzien. Dit proces is landelijk benoemd als de Herijking van de EHS.

Het nu voorliggend stuk betreft de Negende wijzigingstranche POV Drenthe van de Herijking EHS. In onze brief van 10 januari 2013 hebben wij u geïnformeerd over het proces van de Herijking Ecologische hoofdstructuur (EHS) en de doorwerking hiervan in de wijziging van de Provinciale omgevingsverordening (POV).

Statenvoorstel
In hoofdlijnen betreft het statenvoorstel de wijziging van de bij de POV behorende EHS-kaart (Kaart D3). Deze wijziging houdt in dat ca. 4.900 ha. van de huidige EHS-kaart 2012 wordt gehaald. Hiervan is ongeveer 3.500 ha nieuwe natuur (de helft in de vorm van een bestuurlijke reservering), 1.300 ha agrarisch natuurbeheer en 100 ha bestaande natuur. De voorstellen tot het afslanken zijn gebaseerd op het Groenmanifest en is in nauwe samenwerking met de ambtelijke werkgroep van de CLG voorbereid. Het vaststellen van de Negende wijzigingstranche POV Drenthe (Herijking EHS) is uw verantwoordelijkheid. De Herijking van de EHS heeft ook directe gevolgen voor het Natuurbeheerplan 2014. Het vaststellen van het definitieve Natuurbeheerplan is de verantwoordelijkheid van GS en de vaststelling hiervan is gepland in september 2013.

Het huidige kabinet heeft aangekondigd een plus te willen zetten op het natuurbeleid van het vorige kabinet. In Drenthe zal de plus gezocht worden in de ontwikkeling van natuurwaarden in bestaande natuurterreinen buiten de EHS en een uitbreiding van de EHS rond 2020 met 1.000 ha. Dit is in de lijn met het Groenmanifest waarin vermeld wordt in 2018 nog 1.000 ha EHS nieuwe natuur te begrenzen om op deze wijze tot een goede afronding van gebieden en verbindingen te komen.

Zienswijzenprocedure ontwerp Negende Wijzigingstranche POV
Het ontwerp-statenvoorstel (inclusief de concept EHS-kaart 2013) is gedurende de periode van 17 januari tot en met 27 februari ter inzage gelegd.
Naar aanleiding van de terinzageligging zijn 64 zienswijzen ingediend waarvan 1 belanghebbende naderhand zijn zienswijze heeft ingetrokken. Een aantal belanghebbende heeft aangegeven een mondelinge toelichting te willen geven op hun schriftelijke zienswijzen. Daar is gebruik van gemaakt en de betrokkenen zijn gehoord. Van deze hoorzittingen zijn verslagen gemaakt. De zienswijzen zijn samengevat in de bijgevoegde Nota van Beantwoording. In deze nota hebben wij een reactie gegeven op de binnengekomen zienswijzen en aangegeven of deze zienswijzen hebben geleid tot het aanpassen van het statenvoorstel zoals dat ter inzage heeft gelegen. Tijdens de periode van terinzageligging is een drietal voorlichtingsavonden gehouden in Westerbork, Assen (provinciehuis) en

Dwingeloo. Ook van deze voorlichtingsavonden zijn verslagen gemaakt.
De ingediende zienswijzen hebben geleid tot enige aanpassing van het ontwerp-statenvoorstel. Gevolg hiervan voor de EHS is dat 72 ha is toegevoegd en 212 ha is geschrapt.
In hoofdstuk 2 van de Nota van Beantwoording zijn een aantal veel voorkomende reacties in het algemeen verwoord zoals b.v. productiebos, Amerdiep en ecologische verbindingen.

Werkcommissie CLG
De CLG heeft een ambtelijke werkgroep van de CLG ingesteld bestaande uit de terreinbeheerders LTO, Drents Particulier Grondbezit (DPG) en waterschappen. Deze werkgroep is ingesteld om invulling te geven aan de Herijking van de EHS en de gevolgen voor het Natuurbeheerplan. De voorstellen die de werkgroep heeft gedaan op basis van het Groenmanifest zijn uiteindelijk vrijwel allemaal overgenomen door de CLG en op basis van dit advies hebben wij op 18 december jl. besloten de procedure te starten om de EHS te herijken en de gevolgen daarvan te laten doorwerken in het Natuurbeheerplan, versie 2014.
Ook nu weer is deze ambtelijke werkgroep betrokken bij de voorstellen van beantwoording en verwerking van de zienswijzen op de EHS-kaart; de ingekomen zienswijzen zijn in samenhang met de concept ambtelijke beantwoording beoordeeld. Vervolgens is er door de ambtelijke werkgroep positief advies aan de CLG gegeven.

CLG
De CLG adviseert unaniem om het statenvoorstel in deze vorm over te nemen.

Advies

1. Stel de 9e wijzigingstranche van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe vast.

Beoogd effect

- Herijkte EHS conform Groenmanifest en afspraken Rijk en IPO met inbegrip van de plus op de EHS zoals verwoord door het kabinet Rutte II.
- Doorwerking van de herijkte EHS in het Natuurbeheerplan Drenthe, versie 2014 als basis voor het uitvoeringsinstrumentarium (aankoop-, functieverandering-, beheer-, en inrichtingsinstrumentarium).

Argumenten

1.1. De EHS-kaart 2013 (herijking) wordt in overeenstemming gebracht met de afspraken tussen Rijk en IPO en de uitgangspunten van het Groenmanifest. De uitgangspunten van het Groenmanifest zijn overgenomen in het Collegeprogramma.

1.2 *Hiermee wordt invulling gegeven aan prioritering op onder andere de internationale doelen mede ingegeven door het advies van de commissie-Jansen. Dit doet recht aan de financiële mogelijkheden van dit moment.*

Uitvoering

Tijdsplanning
Niet van toepassing.

Financiën
Niet van toepassing.

Europese context
De EHS-realisatie geeft invulling aan de Europese doelen zoals N2000 en KRW.

Monitoring en evaluatie
Monitoring en evaluatie hangen samen met het Natuurbeheerplan en het Stelsel Natuur en Landschap.

Extern betrokkenen
De Commissie Landelijk Gebied, betrokken grondeigenaren, natuurbeherende instanties, Dienst Regelingen en Dienst Landelijk Gebied.

Communicatie
In het kader van de procedure Herijking EHS zijn drie voorlichtingsbijeenkomsten geweest. Daarnaast is de Herijking EHS bekendgemaakt via de gebruikelijke kanalen.

Bijlagen
1. Nota van beantwoording
2. Kaart met de wijzigingen ten opzichte van EHS-kaart 2012

Ter inzage in de kamer C0.39
1. Map met zienswijzen
2. Verslagen hoorzittingen
3. Verslagen voorlichtingsbijeenkomsten

Assen, 24 april 2013
Kenmerk: 17/3.1/2013003166

Gedeputeerde staten van Drenthe,

J. Tichelaar, voorzitter
M.-A.D. van Nieuwpoort, secretaris

jk/coll.

Toelichting op de 9e wijziging van de POV (herijking EHS)

De ecologische hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden waarmee de biodiversiteit behouden en versterkt wordt. Planten en dieren kunnen zich van het ene naar het andere gebied verspreiden. Soorten raken hierdoor niet geïsoleerd en hebben dus minder kans op uitsterven.

In de Omgevingsvisie Drenthe is het provinciale beleid met betrekking tot de EHS neergelegd. De EHS-kaart is onderdeel van de Provinciale Omgevingsverordening (POV) en een concretisering van dit provinciale beleid. In deze POV is opgenomen dat de EHS-kaart jaarlijks aangepast wordt tot alle beleidsdoelstellingen zijn gerealiseerd. Daarmee geeft de EHS-kaart een overzicht van de stand van zaken van dat moment.

De belangrijkste natuurgebieden en de tussenliggende verbindingen samen vormen de basis van de EHS in Drenthe. De belangrijkste natuurgebieden in Drenthe zijn de bossen, heidevelden, vennen en hoogvenen op de plateaus en de beekdalen en laagveengebieden aan de randen van de plateaus. De beken ontspringen op de voedselarme hogere gronden en stromen door een geleidelijk voedselrijker wordende bodem af naar de lage randen.
Onze langetermijnstrategie voor het realiseren van de EHS richt zich op het meer robuust maken ervan. Met een robuuste EHS willen we bereiken dat de kwaliteit van de natuur zich duurzaam verbetert. Door de natuur in een robuuste EHS te concentreren, ondervinden andere functies (vooral landbouw en recreatie) hier minder beperkingen van. De EHS dient robuust te zijn om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen en uitwisseling van soorten (planten en dieren) tussen gebieden mogelijk te maken.

Aanleiding voor de herijking van de EHS is de bezuiniging op het budget voor natuur. De herijking is ingegeven door afspraken tussen het Rijk en de provincies. De uitgangspunten voor de herijking in Drenthe zijn komen voort uit het Groenmanifest. Het Groenmanifest is opgesteld door de terreinbeheerders, de LTO en de Natuur- en Milieufederatie (NMF) en wordt ondersteund door het DPG en de waterschappen. Het Groenmanifest is overgenomen door GS en vormt de basis voor de herijking van de EHS. Door de bovengenoemde partijen is kritisch gekeken naar met name de natuurontwikkelingsgebieden en het agrarisch natuurbeheer. Van deze gebieden is bekeken in hoeverre de gebieden bijdragen aan de ecologische doelen, de internationale doelen vanuit Natura2000 en Kaderrichtlijn Water en de mate van deelname/realisatie. Op grond van deze criteria is op de EHS-kaart 2013 aangegeven welke gebieden nu kunnen vervallen zonder dat het robuuste systeem van de EHS in essentie aangetast wordt.
Twee gebieden in Drenthe leveren een relatief grote bijdrage aan de herijking van de EHS. De Landrinrichting Roden-Norg is zover in procedure dat het plan van toedeling gepasseerd is en grootschalige inrichting van nieuwe natuurgebieden plaatsvindt. Dit betekent dat ook duidelijk is dat langs de randen van de beekdalen een belangrijke opgave voor natuurontwikkeling niet gehaald wordt. De inrichting van de beekdalen is nu in voorbereiding of uitvoering. De plannen worden nu zodanig gemaakt dat de beekdalen een belangrijke bijdrage leveren aan de natuur- en waterdoelen. De gebieden die nu niet ingericht kunnen worden langs de randen van de beekdalen, komen nu buiten de EHS te liggen.
De robuuste verbinding rond Zuidwolde wordt teruggebracht tot een ecologische verbinding.

De Herijking van de EHS houdt in dat ca. 4.900 ha van de huidige EHS-kaart 2012 wordt gehaald. Hiervan is ongeveer 3.500 ha nieuwe natuur (de helft in de vorm van een bestuurlijke reservering), 1.300 ha agrarisch natuurbeheer en 100 ha bestaande natuur. De ingediende zienswijzen hebben geleid tot enige aanpassing van het ontwerpbesluit. Gevolg hiervan voor de EHS is dat 72 ha is toegevoegd en 212 ha is geschrapt.

Naast de herijking zijn een aantal wijzigingen voorgesteld ten opzichte van de EHS-kaart 2012. Het gaat hierbij met name om kleinere correcties op de EHS-kaart in overeenstemming te brengen met de werkelijkheid.

De voorgestelde wijziging in artikel 3.34 heeft er mee te maken dat het niet gewenst is om in verordeningsteksten jaartallen op te nemen. Bij wijzigingen in het kaartmateriaal zou ook iedere keer de tekst van de verordening aangepast moeten worden. Daarnaast ligt de bevoegdheid tot aanpassing van de kaart in situaties waarbij sprake is van geringe aanpassingen van de kaart bij GS terwijl de bevoegdheid voor het aanpassen van de tekst blijft liggen bij uw staten. Door de nu voorgestelde wijziging wordt dit voorkomen.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 24 april 2013, kenmerk 17/3.1/2013003166;

gelet op de desbetreffende wetsbepalingen;

BESLUITEN:

Artikel I
Vast te stellen de navolgende wijzigingen van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe:

1. In artikel 3.34, eerste lid, komt:
   a. na "Provinciale EHS" de aanduiding "actualisatie 2010" te vervallen;
   b. na "EHS Concretisering" de aanduiding "2010" te vervallen.

2 De bij de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe behorende kaart D3 wordt gewijzigd overeenkomstig de bij dit besluit behorende kaart "Herijking EHS 2013".

Artikel II
1. Voor de bekendmaking van deze verordening brengen gedeputeerde staten de in de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe voorkomende aanhalingen van delen, hoofdstukken, titels, paragrafen, artikelen en bijlagen in overeenstemming met de op grond van deze wijzigingsverordening geldende nieuwe nummering.

2. Gedeputeerde staten maken de tekst van dit besluit bekend in het Provinciaal blad.

Artikel III
Deze wijzigingsverordening treedt in werking op de dag na publicatie in het Provinciaal blad.

Assen, 26 juni 2013

Provinciale staten voornoemd,

, griffier , voorzitter

jk/coll.

Nota van Beantwoording

Negende wijzigingstranche POV
Versie maart 2013

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Drenthe
d.d. 23 april 2013

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING ... 3
1.1. De procedure ... 3
1.2. Zienswijzen op de negende wijzigingstranche van de POV ... 3
1.3. Leeswijzer ... 3
2. ALGEMENE BESCHOUWINGEN ... 4
Algemene inleiding ... 4
2.1. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ... 5
2.2 Gevolgen van de EHS-status ... 5
2.3. De herijking ... 6
2.4 Relatie tussen EHS en kaart Wet ammoniak en veehouderij ... 8
2.5 Relatie met Natuurbeheerplan ... 8
2.6 Amerdiep ... 9
2.7 Nieuwe bossen/nieuwe landgoederen/waterwinning ... 9
2.8 Landinrichtingen ... 9
2.9 Schil van Norg ... 9
2.10 Ecologische verbindingen ... 10
2.11 Gebruikte afkortingen ... 10
3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES ... 12
BIJLAGE I – indieners zienswijzen ... 62

1. INLEIDING

1.1. De procedure

Om de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (hierna POV) in overeenstemming te brengen met het geldend recht en landelijk en provinciaal beleid op het gebied van de Ecologische Hoofdstructuur (hierna EHS) , stellen wij voor de POV door middel van deze negende tranche te wijzigen. Deze wijzigingstranche (negende wijzigingstranche van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe, ontwerp EHS-kaart 2013) heeft van 17 januari 2013 tot en met 27 februari 2013 ter inzage gelegen. Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn 64 zienswijzen ingediend. De beantwoording van deze zienswijzen hebben wij opgenomen in deze “Nota van beantwoording negende wijzigingstranche POV”.

Het voorstel voor wijziging van de POV zal in de vergadering van 12 juni 2013 in de Statencommissie Omgevingsbeleid worden behandeld. Vervolgens zal het voorstel op 3 juli 2013 ter vaststelling aan Provinciale Staten worden aangeboden.

1.2. Zienswijzen op de negende wijzigingstranche van de POV

Er zijn in totaal 64 zienswijzen ingediend tegen de EHS. In één geval is de zienswijze later schriftelijk ingetrokken, zodat het definitieve aantal zienswijzen op 63 komt.
In een aantal gevallen is door appellanten tevens een zienswijze tegen het Natuurbeheerplan opgenomen. Die zienswijzen worden niet hier behandeld, maar betrokken in de procedure voor het Natuurbeheerplan Drenthe, versie 2014.
Door 11 appellanten is de bereidheid aangegeven om de zienswijze mondeling toe te lichten. Degene die dat hebben aangegeven, zijn daarover telefonisch benaderd. Uiteindelijk hebben 7 appellanten op maandag 18 maart 2013 of maandag 25 maart 2013 hun zienswijzen mondeling toegelicht. Van de besprekingen zijn verslagen gemaakt.

De ingediende zienswijzen hebben in een aantal gevallen geleid tot een aanpassing van de ontwerp EHS-kaart 2013. Een aantal percelen is alsnog uit de EHS gehaald en een aantal percelen is nog toegevoegd. De eigenaren van deze percelen, voor zover zij niet de indieners van een zienswijze zijn geweest, zijn telefonisch benaderd toen bleek dat een herijking van de EHS voor hen consequenties kon hebben. Aan deze eigenaren is de situatie uitgelegd en gevraagd om instemming. Dit is gedaan om de belangenafweging zorgvuldig te doen. Als de eigenaar heeft ingestemd, is de wijziging doorgevoerd. In het geval de eigenaar niet heeft ingestemd, blijft het oorspronkelijke besluit intact en zal de voorgestelde wijziging in een volgende actualisatieronde worden meegenomen, waarbij eigenaar rechtsbeschermingsmiddelen ter beschikking staan.

1.3. Leeswijzer

Het tweede deel van deze nota bevat een algemene uitleg van een aantal zaken. Het beschrijft de criteria voor deze actualisatie en de beleidsuitgangspunten die zijn gebruikt bij de herijking van de EHS. Daarnaast is aangegeven hoe de overweging naar aanleiding van de zienswijze is opgebouwd. Tevens wordt ingegaan op enkele algemene vraagstukken die uit de zienswijzen zijn te destilleren.
Het derde deel gaat in op de individuele reacties. In de eerste kolom is een samenvatting gegeven van de ontvangen zienswijze. In de tweede kolom geven wij een reactie op de zienswijze. In de derde kolom staat welke gevolgen dit heeft voor de tekst van de POV of voor de EHS-kaart 2013. In de bijlage bij deze nota zijn de integrale teksten van de zienswijzen opgenomen.
Tot slot is het overzicht opgenomen van de indieners van de zienswijzen.

2. ALGEMENE BESCHOUWINGEN

Algemene inleiding
De Ecologische Hoofdstructuur is een netwerk van natuurgebieden waarmee de biodiversiteit behouden en versterkt wordt. Planten en dieren kunnen zich van het ene naar het andere gebied verspreiden. Soorten raken hierdoor niet geïsoleerd en hebben dus minder kans op uitsterven.

In de Omgevingsvisie Drenthe is het provinciale beleid met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) neergelegd. De EHS kaart is onderdeel van de Provinciale Omgevingsverordening (POV) en een concretisering van dit provinciale beleid. In deze POV is opgenomen dat de EHS kaart jaarlijks aangepast wordt tot alle beleidsdoelstellingen zijn gerealiseerd. Daarmee geeft de EHS-kaart een overzicht van de stand van zaken van dat moment.

De belangrijkste natuurgebieden en de tussenliggende verbindingen samen vormen de basis van de EHS in Drenthe. De belangrijkste natuurgebieden in Drenthe zijn de bossen, heidevelden, vennen en hoogvenen op de plateaus en de beekdalen en laagveengebieden aan de randen van de plateaus. De beken ontspringen op de voedselarme hogere gronden en stromen door een geleidelijk voedselrijker wordende bodem af naar de lage randen.
Onze langetermijnstrategie voor het realiseren van de EHS richt zich op het meer robuust maken ervan. Met een robuuste EHS willen we bereiken dat de kwaliteit van de natuur zich duurzaam verbetert. Door de natuur in een robuuste EHS te concentreren, ondervinden andere functies (vooral landbouw en recreatie) hier minder beperkingen van. De EHS dient robuust te zijn om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen en uitwisseling van soorten (planten en dieren) tussen gebieden mogelijk te maken.

Aanleiding voor de herijking van de EHS is de bezuiniging op het budget voor natuur. De herijking is ingegeven door afspraken tussen het Rijk en de provincies. De uitgangspunten voor de herijking in Drenthe komen voort uit het Groenmanifest dat is opgesteld door de terreinbeheerders, de LTO en de NMF en wordt ondersteund door het DPG en de waterschappen. Het Groenmanifest is overgenomen door gedeputeerde staten van Drenthe (hierna GS) en vormt de basis voor de herijking van de EHS. Door bovengenoemde partijen is kritisch gekeken naar met name de natuurontwikkelingsgebieden en het agrarisch natuurbeheer. Van deze gebieden is bekeken in hoeverre de gebieden bijdragen aan de ecologische doelen, de internationale doelen vanuit Natura2000 en Kaderrichtlijn Water en de mate van deelname/realisatie. Op grond van deze criteria is op de EHS-kaart 2013 aangegeven welke gebieden nu kunnen vervallen zonder dat het robuuste systeem van de EHS in essentie aangetast wordt.

Twee gebieden in Drenthe leveren een relatief grote bijdrage aan de herijking van de EHS.
1. **De Landrinrichting Roden-Norg** is zover in procedure dat het Plan van Toedeling gepasseerd is en grootschalige inrichting van nieuwe natuurgebieden plaats vindt. Dit betekent dat ook duidelijk is dat langs de randen van de beekdalen een belangrijke opgave voor natuurontwikkeling niet gehaald wordt. De inrichting van de beekdalen is nu in voorbereiding of uitvoering. De plannen worden nu zodanig gemaakt dat de beekdalen een belangrijke bijdrage leveren aan de natuur- en waterdoelen. De gebieden die nu niet ingericht kunnen worden langs de randen van de beekdalen, komen nu buiten de EHS te liggen.
2. **De robuuste verbinding rond Zuidwolde** wordt terug gebracht tot een ecologische verbinding.

In het totaal wordt 4.900 ha EHS geschrapt. Dit betreft hoofdzakelijk agrarische gronden waar een doelstelling natuurontwikkeling of agrarisch natuurbeheer op rust. Hiervan is 1750 ha een bestuurlijke reservering nieuwe natuur, 1750 ha is begrensd als nieuwe natuur, 1300 ha EHS is begrensd voor agrarisch natuurbeheer en 100 ha is bestaande natuur.
Door de herijking is ook een aantal kleinere natuurterreinen geïsoleerd komen te liggen. Deze gebieden hebben ingeboet in hun bijdrage aan de EHS en zijn nu op de kaart aangegeven als vervallen. Het gaat hierbij om de bovengenoemde 100 ha.

Het huidige kabinet heeft aangekondigd een plus te willen zetten op het natuurbeleid van het vorige kabinet. In Drenthe zal de plus gezocht worden in de ontwikkeling van natuurwaarden in bestaande natuurterreinen buiten de EHS en een uitbreiding van de EHS rond 2020 met 1000 ha. Dit is in de lijn met het Groenmanifest waarin vermeldt wordt in 2018 nog 1.000 ha EHS nieuwe natuur te begrenzen om op deze wijze tot een goede afronding van gebieden en verbindingen te komen.

Naast de herijking is een aantal wijzigingen voorgesteld ten opzichte van de EHS-kaart 2012. Het gaat hierbij met name om kleinere correcties op de EHS-kaart om de kaart in overeenstemming te brengen met de werkelijkheid.

2.1. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De EHS is een samenhangend netwerk van gebieden, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Planten en dieren kunnen zich van het ene naar het andere gebied verspreiden. Soorten raken hierdoor niet geïsoleerd en hebben dus minder kans op uitsterven. De provincies zijn verantwoordelijk voor het realiseren van de EHS, door gebieden als zodanig aan te wijzen en zorg te dragen voor de kwaliteit van die gebieden. In de Omgevingsvisie Drenthe is aangegeven welke gebieden op welke gronden zijn aangewezen als EHS in de provincie Drenthe. De belangrijkste natuurgebieden en de tussenliggende verbindingen vormen de basis van de EHS.
De EHS bestaat van oudsher uit:

- bestaande natuurgebieden (bijvoorbeeld heiden, bossen -ook productiebossen-, landgoederen) in hoofdzaak gelegen binnen de functie ‘natuur’ en ‘multifunctioneel’ (functiekaart OGV) en in hoofdzaak gelegen binnen de Robuuste EHS 2020/2040 (kaart 4 OGV).
- nieuwe natuur op landbouwgrond,
- agrarische natuurgebieden; maar ook
- kleinere natuurgebieden behoren tot de EHS als ze een bijzondere natuurkwaliteit herbergen, een natuurlijke schakel vormen tussen gebieden of een andere belangrijke bijdrage leveren aan de EHS. Het gaat hier bijvoorbeeld om veentjes, bosrestanten en gebiedjes binnen ecologische verbindingszones en robuuste verbindingen.
- Ingelegen gebieden (onlosmakelijk deel uitmakend van aaneengesloten EHS) met een meervoudige of afwijkende functie. Deze gebieden, bijvoorbeeld recreatiebedrijven, woningen of agrarische bedrijven, zijn onderdeel van de EHS om versnippering van de EHS te voorkomen. De vigerende bestemming van dergelijke gevallen is bepalend voor wat er wel of niet mogelijk is aan gebruik, inrichting of ontwikkeling.

Deze definitie is gebaseerd op de Rijksdefinitie van de EHS.

2.2 Gevolgen van de EHS-status

De status van EHS heeft consequenties voor de percelen waar die status op rust. Dat door de status van EHS alle gebruik van een perceel onmogelijk wordt, is een misvatting. Er zijn binnen de EHS op verschillende plekken gebieden met een meervoudige of afwijkende functie. Deze gebieden, bijvoorbeeld recreatiebedrijven, woningen of agrarische bedrijven zijn onderdeel van de EHS om versnippering van de EHS te voorkomen. De vigerende bestemming van dergelijke gevallen is bepalend voor wat er wel of niet mogelijk is aan gebruik, inrichting of ontwikkeling. De EHS-status doet daaraan geen afbreuk.

De provincie legt in de Omgevingsvisie en de Provinciale Omgevingsverordening (inclusief kaarten, waaronder de EHS-kaart) haar visie vast over welke functies de provincie van belang acht en waar die binnen provinciaal grondgebied gerealiseerd moeten worden. Dit heeft geleid tot het vastleggen van robuuste landbouwgebieden en robuuste EHS (natuur).
De gemeente heeft haar eigen verantwoordelijkheid om bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening te houden met het provinciale beleid. De provincie zal er in het vooroverleg met de gemeenten aangeven dat de EHS doorwerkt in de gemeentelijke bestemmingsplannen.
Dat de status van EHS in de POV is vastgelegd en op de EHS-kaart staat, heeft geen rechtstreekse gevolgen voor het gebruik van een perceel. Pas op het moment dat de functie natuur in het bestemmingsplan is opgenomen, vindt doorwerking plaats voor de eigenaar/gebruiker van een perceel. En pas dáár worden de rechtsgevolgen van de functie natuur concreet (het bestemmingsplan heeft concretiserende werking).

Daarnaast zijn wetten als de Flora- en Faunawet, Boswet, Natuurschoonwet en de Natuurbeschermingswet bepalend voor wat exact kan worden toegestaan en waar wel of geen vergunning voor nodig is en verkregen kan worden.
Voor ontwikkelingen en ingrepen in de EHS gebieden geldt dat deze onder voorwaarden kunnen plaatsvinden. Dit is in de POV opgenomen. Ze kunnen plaatsvinden als:
a. de ingreep van groot openbaar belang is en
b. er geen alternatieven mogelijk zijn en
c. ontwikkelingen en ingrepen die niet van groot openbaar belang zijn, kunnen mogelijk zijn, indien zij zijn te rekenen tot:

1. de saldobenadering: het gaat om een combinatie van projecten, er wordt een gebiedsvisie ingediend bij de provincie en de kwaliteit van de inrichting verbetert;
2. herbegrenzing: de provincie kan kleinere aanpassingen doen in de huidige begrenzing van de EHS om ecologische redenen, om de natuur betere ontwikkelkansen te geven of om andere dan ecologische redenen.

Het huidige grondgebruik staat in principe niet ter discussie en mag worden voortgezet. Immers, dat de status van EHS aan een perceel wordt toegekend, betekent niet dat er direct een verandering in activiteit plaatsvindt. De provincie zou natuurlijk het liefst zien dat het gebruik van de percelen zo optimaal mogelijk wordt afgestemd op de realisatie van de EHS-doelen, maar dit is niet rechtens afdwingbaar.
In het natuurbeheerplan zijn de natuurontwikkelingsmogelijkheden aangegeven. Op grond van dit plan is het mogelijk om in aanmerking te komen voor een beheerovereenkomst voor agrarisch natuurbeheer, voor functiewijzigingsubsidie om landbouwgrond om te zetten naar natuur, inrichtingssubsidie en beheerssubsidie voor bestaande natuur.

2.3. De herijking
De CLG heeft een ambtelijke werkgroep ingesteld om na te gaan wat de mogelijkheden zijn om op basis van het Groenmanifest de EHS te herijken. In de ambtelijke werkgroep van de CLG zijn SBB, NM, HDL, DLG, LTO, DPG en de waterschappen vertegenwoordigd. De werkwijze wordt hieronder beschreven. Op basis van haar bevindingen komt de ambtelijke werkgroep van de CLG met een advies aan GS. GS hebben het advies overgenomen bij de voorbereiding van het besluit.

Werkwijze
Om tot weloverwogen keuzes voor de herijking van de EHS te komen, is een viertal kaarten gemaakt:
Kaart 1: Ecologische prioritering
Kaart 2: Gerealiseerde nieuwe natuur en lopende verplichtingen
Kaart 3: Internationale verplichtingen
Kaart 4: Voorstel begrenzing nieuwe natuur

Kaart 1: Ecologische prioritering
De terreinbeheerders, DPG en de provincie hebben gezamenlijk een kaart van de ecologische prioritering gemaakt van de nieuwe natuur. Hierbij heeft de hydrologische samenhang een belangrijke rol gespeeld. Op deze kaart zijn drie prioriteiten aangegeven.
De eerste prioriteit is ongeveer 2800 ha groot. Dit zijn in gebieden die essentieel zijn voor de realisatie van een goed functionerende EHS. Voor een belangrijk deel zijn dit ook de gebieden waar met een relatief kleine oppervlakte functiewijziging een grote ecologische winst te behalen is, omdat hierdoor een groter gebied ingericht kan worden en/of hydrologische systemen hersteld kunnen worden.
De tweede en derde prioriteit zijn beide ook ongeveer 1000 ha groot en omvatten vooral gebieden die voor een goed functionerende EHS van belang zijn. De tweede prioriteit is noodzakelijk om de diversiteit en samenhang in gebieden te herstellen en de derde prioriteit zijn de afrondingen van gebieden en gebieden

die op termijn noodzakelijk zijn voor een goed functionerende EHS.

Kaart 2: Gerealiseerde nieuwe natuur en lopende verplichtingen
Op kaart 2 is de gerealiseerde nieuwe natuur aangegeven. Onder gerealiseerde nieuwe natuur wordt verstaan dat deze gronden verworven zijn door een TBO of BBL, of dat voor deze gronden een functiewijzigingssubsidie is afgegeven. Deze gerealiseerde natuur dient nog wel ingericht te worden, zodat deze gronden een bijdrage kunnen leveren aan de EHS.
Onder de lopende verplichtingen worden verstaan:
- gronden die deel uitmaken van een Plan van Toedeling of waarvan voorzien is dat deze deel uit gaan maken van een Plan van Toedeling, in het kader van landinrichting;
- Gronden waarop BBL een bod gedaan heeft;
- Gronden waarvoor een functiewijzigingssubsidie is ingediend, maar nog niet beschikt zijn;
- Gronden waarvoor een bestuurlijke verplichting is vastgelegd.

Uitgaande van kaart 2 is ongeveer 11.000 ha nieuwe natuur gerealiseerd en bestaat ongeveer 1000 ha uit lopende verplichtingen (berekening 15 nov. 2011). Dit betekent dat grofweg 12.000 ha gerealiseerd is als alle lopende verplichtingen nagekomen zijn.

Kaart 3: Internationale verplichtingen
Kaart 3 geeft de internationale verplichtingen die voort komen uit Natura2000 en de Kaderrichtlijn Water (KRW) aan. Onderdeel van de Natura2000-verplichtingen is het opstellen van een stikstofkader. Dit vindt plaats in de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De gronden die deel uit gaan maken van de PAS vormen een essentieel onderdeel van de realisatie van de Natura2000 doelen. De besluitvorming over de PAS is nog niet afgerond. Gezien het feit dat deze van wezenlijk belang zijn voor het halen van de Natura2000-doelen zijn deze gronden indicatief op kaart 3 aangegeven.
In KRW zijn waterdoelen opgenomen. Om die te kunnen realiseren, is in veel gebieden natuurontwikkeling noodzakelijk. Waterdoelen verhouden zich niet met agrarische doelstelling, maar wel met natuur. Omdat ze onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, is het goed om de realisatie van natuurdoelen en waterdoelen gezamenlijk op te pakken.

Kaart 4: Keuzes en resultaten
Op grond van de bovenstaande kaarten kunnen keuzes gemaakt worden. Ecologische prioriteit, gerealiseerde nieuwe natuur en lopende verplichtingen en internationale doelen zijn van doorslaggevend belang geweest. Bestuurlijke afspraken en verplichtingen zijn meegewogen in de voorgaande kaartlagen en werken dus ook door in het resultaat.
Door de combinatie van de drie kaartlagen ontstaat een prioritair bij de realisatie van 2500 ha nieuwe natuur.

Agrarische natuur
Voor agrarische natuur (agrarisch beheer) is eenzelfde werkwijze gevolgd als bij nieuwe natuur. Met betrokken organisaties zijn alle gebieden besproken. Ook koepelorganisatie BoerenNatuur en de ANV Drenthe zijn geconsulteerd. Voor alle gebieden die als agrarische natuur zijn geduid is gekeken naar de ecologische prioriteit, de mate van deelname aan agrarisch natuurbeheer en de internationale verplichtingen die op de gebieden rusten. Deze exercitie heeft er voor agrarische natuur toe geleid dat 1300 hectare grond is geschrapt uit de EHS.

Bestaande Bos- en natuurgebieden
Door het schrappen van nieuwe natuur en/of (agrarische) beheergebieden ontstaan in een aantal gevallen losliggende bos- en natuurgebiedjes. Deze voldoen niet altijd meer aan de daarvoor geformuleerde criteria zoals: samenhang, bijzondere ecologische waarden etc. Een uitzondering daarop zijn gebieden die bij of in een verbindingszone liggen; deze gebieden zijn op kaart blijven staan. In een aantal gevallen gaat het ook om verworven percelen cultuurgrond binnen

een nieuwe natuurbegrenzing.

Verbindingen
Onderdeel van de EHS zijn de ecologische verbindingen. Op de EHS kaart staan deze met lijnen aangegeven. Er is niet altijd sprake is van aaneengeslotenheid. Dit kan te maken hebben met schaal, combinaties met bermen en stapstenen etc. Op zich geven de lijnen voldoende duidelijkheid.
Door het Kabinet Rutte 1 zijn de Robuuste Verbindingen geschrapt. De werkwijze van de ambtelijke werkgroep van de CLG is gebaseerd op het Groenmanifest. Met name in het gebied Zuidwolde zijn gebieden geschrapt, zowel nieuwe natuur alsook beheergebieden. Hier is steeds beoordeeld in hoeverre er een verbinding tussen de gebieden overblijft. Soms is dat in het landinrichtingsplan een aanduiding als groenelement (bijvoorbeeld zone langs de Vogelzangsche Wijk). Op de kaart worden deze als rode lijn op de kaart aangegeven. Omdat grote stukken Robuuste Verbinding vervallen zal het soms nodig zijn een nieuwe verbinding aan te brengen. In het Groenmanifest wordt dit eveneens aangegeven. Het voorstel van de ambtelijke werkgroep van de CLG is om op de EHS kaart lijnen aan te geven en voor de nadere invulling contact op te nemen met de Bestuurscommissie Zuidwolde, met name voor het westelijk gedeelte. Dat zou kunnen betekenen dat we mogelijk wat hectares moeten reserveren in het Natuurbeheerplan. Ook de samenhang met bestaande bos- en natuurgebiedjes is daarbij een actueel item.

2.4 Relatie tussen EHS en kaart Wet ammoniak en veehouderij
Er is sprake van een wettelijk vastgelegde relatie tussen gebieden die aangewezen worden als EHS en gebieden die op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) worden aangewezen. In de Wav is bepaald dat gebieden alleen mogen worden aangewezen als zeer kwetsbare gebieden, als de betreffende gebieden aan minimaal twee eisen voldoen:

1. het gebied moet zijn aangewezen als EHS gebied
2. het gebied moet voor verzuring gevoelig zijn

Pas wanneer een gebied aan deze twee eisen voldoet, kan het worden aangewezen als zeer kwetsbaar gebied. Op moment dat gebieden zijn aangewezen als kwetsbaar gebied en gaan wettelijke beperkingen gelden voor het oprichten en uitbreiden van veehouderijbedrijven. Deze in de Wav vastgelegde beperkingen gelden voor veehouderijbedrijven waarvan (delen van) de dierenverblijven binnen een afstand van 250 meter tot het aangewezen gebied liggen.

Welke gebieden kunnen worden aangemerkt als voor verzuring gevoelig, is tot in detail in de Wav en daarmee samenhangende regels en jurisprudentie geregeld. Belangrijk te weten in relatie tot de EHS is, dat alleen natuur van vóór 1 mei 1988 kan worden aangemerkt als voor verzuring gevoelige natuur. Met andere woorden, ‘nieuwe natuur’ van ná genoemde datum is per definitie niet voor verzuring gevoelig en kan om die reden niet worden aangewezen in het kader van de Wav. Dat betekent dat het realiseren van nieuwe natuur niet leidt tot extra beperkingen voor de landbouw op grond van de Wav.
Andersom is het dus ook zo dat bij het vervallen van de EHS status van een gebied, de kaart Wav daar op aangepast moet worden. Een gebied voldoet dan niet langer aan één van de twee eisen en kan niet langer worden aangemerkt als een kwetsbaar gebied.
Na definitieve vaststelling van de EHS-kaart wordt nagegaan welke veranderingen moeten worden doorgevoerd op de kaart Wav.

2.5 Relatie met Natuurbeheerplan
De EHS-kaart wordt vastgesteld op grond van de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (POV Drenthe) en is als beleidskaart gekoppeld aan de Omgevingsvisie Drenthe. Om het beleid te realiseren is instrumentarium ingezet. Het Natuurbeheerplan is de basis voor beheer- en functieverandering en inrichtingssubsidies. Ook is het een kader voor aan te kopen landbouwgrond waarbij functiewijziging van landbouw naar natuur gewenst is. Deelname is gebaseerd op vrijwilligheid. Of daadwerkelijk een vergoeding/subsidie aangevraagd kan worden, hangt samen met de openstelling. De provincie kan ervoor kiezen om niet of beperkt open te stellen en/of om met subsidieplafonds te werken.
Het Natuurbeheerplan is daarmee volgend aan het ingezette beleid van zoals verwoord in de POV en de Omgevingsvisie (inclusief kaarten).

2.6 Amerdiep
De begrenzing van het gebied Amerdiep is een gevolg van de discussie die in het kader van de Omgevingsvisie Drenthe is gevoerd en ook het gevolg van het weergeven van het Amerdiep in de Omgevingsvisie Drenthe. Het Amerdiep was op de EHS-kaart van 2010 (deels) ook al aangemerkt als agrarisch natuurgebied. Dit gebied is in 2012 in oostelijke richting uitgebreid. Agrarisch natuurbeheer vindt op vrijwillige basis plaats. Dit heeft geen directe gevolgen voor de bedrijfsvoering; de betrokken gronden kunnen op een zelfde wijze onderdeel blijven uitmaken van het bedrijf.

2.7 Nieuwe bossen/nieuwe landgoederen/waterwinning
Nieuwe bossen (soms ook aangeduid als productiebossen), nieuwe landgoederen en waterwingebieden kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de EHS. Het is echter niet per definitie zo dat deze gebieden deel uitmaken van de EHS. Het gaat om de bijdrage die deze nieuwe bossen leveren aan de EHS. Nieuwe bossen zijn vaak vanuit verschillende doelstellingen aangelegd. De bijdrage die deze nieuwe bossen leveren aan de EHS is ook heel verschillend. In verschillende zienswijzen worden de nieuwe bossen aangeduid als productiebossen, deze benaming is ongelukkig gekozen, omdat het de lading niet dekt. Nieuwe bossen die aangelegd zijn als tijdelijk bos (maximaal 40 jaar) zullen in het algemeen niet aangemerkt worden als EHS. Hetzelfde geldt voor kleinere vrij liggende nieuwe bossen. Nieuwe bossen kunnen ook een belangrijke toegevoegde waarde hebben voor de EHS, indien zij aanliggend aan de bestaande EHS ontwikkeld worden of op bijzondere locaties. In het algemeen zijn die nieuwe bossen toegevoegd aan de EHS die liggen tegen de EHS of in ecologische verbindingen. Hetgeen geldt voor nieuwe bossen geldt ook voor de nieuwe landgoederen.
Waterwingebieden maken deel uit van de EHS wanneer er in dit gebied ook een ecologische functie nagestreefd wordt die een bijdrage levert aan de EHS. Dit kan gaan om de bossen (zoals op de Havelterberg) of om graslanden (zoals in het Hunzedal)

2.8 Landinrichtingen
In het landinrichtingsproject Roden-Norg is de bestuurlijke afspraak gemaakt dat in principe de huiskavels in de EHS-nieuwe natuur, die in het kader van het Plan van Toedeling niet vrijgemaakt kunnen worden van agrarisch gebruik, in principe geschrapt worden als EHS. De verwachting is dat de realisatiekans voor natuurontwikkeling in deze gebieden voor 2020 gering is en de eigenaren van deze gronden gebaat zijn bij duidelijkheid. Daar waar EHS-nieuwe natuur geschrapt is, is deze in Zuidwolde-Oost en Zuid waar nodig vervangen door een ecologische verbinding

2.9 Schil van Norg
Het bosgebied ten noorden en oosten van de bebouwde kom van Norg wordt ook wel aangeduid als “de schil van Norg”. De achtergrond van diverse zienswijzen over dit gebied is gelegen in de wens van eigenaren van recreatiewoningen en de gemeente Noordenveld om permanente bewoning te legaliseren. De aanduiding EHS zou volgens de gemeente een mogelijke belemmering kunnen vormen om legalisatie mogelijk te maken. In de Omgevingsvisie Drenthe is door de provincie aangegeven dat, met uitzondering van een aantal genoemde gevallen, de provincie tegen permanente bewoning van recreatieverblijven is (OGV, pag 40). Ook in de provinciale omgevingsverordening is legalisatie van permanent gebruik van recreatiewoningen uitgesloten (POV art 3.10.3). Dit beleid met betrekking tot permanente bewoning van recreatiewoningen houdt geen enkel verband met de omgevingskwaliteiten, EHS en dergelijke. De Raad van State heeft op 27 december 2012 het besluit van de gemeente vernietigd om een aantal recreatiewoningen om te zetten naar permanente bewoning aangezien dit in strijd is met artikel 4.1 van de Wro in samenhang met artikel 3.10.3 van de POV.

In het provinciaal natuurbeleidsplan (vastgesteld door PS op 16 december 1992) heeft de provincie Drenthe de eerste provinciale EHS kaart gepubliceerd. Op deze kaart is de schil van Norg aangegeven als onderdeel van de EHS, en meer specifiek als bossen met een meervoudige functie. Binnen de EHS liggen tal van gebieden met een meervoudige of afwijkende functie, Norg vormt geen uitzondering.
Er is voor dit deel van de EHS nooit een doelstelling vastgelegd om hier “ongestoorde” natuur te ontwikkelen. Daarmee is er van meet af aan ruimte voor de bestaande recreatieve activiteiten en geen doelstelling om hier “ongestoorde” natuur te ontwikkelen.(zie ook hierna in paragraaf 2.9). Binnen de EHS zijn overigens tal van gebieden gelegen met een meervoudige functie. De schil van Norg vormt een landschappelijke en ecologische eenheid met verder van Norg gelegen bosgedeelten en heeft ondanks alle activiteiten en verstoringen een belangrijke toegevoegde waarde voor de natuur.

Dit gebied maakt deel uit van de Robuuste EHS (zie paragraaf 2.1).

2.10 Ecologische verbindingen

Een deel van de ecologische verbindingen is indicatief aangegeven. Dit geeft in een aantal gevallen onbegrip en ten aanzien van de lijn op de kaart die veelal door percelen loopt. In die gevallen waarvoor een zienswijze is ingediend, is de ecologische verbinding concreet ingevuld. Bij de volgende actualisatie van de EHS dienen de ecologische verbindingen onder de loep genomen te worden en op kaart concreet aangegeven te worden. Dit kan door met een lijn op kaart aan te geven welke ecologische verbindingen gerealiseerd zijn en welke ecologische verbindingen nog gerealiseerd moeten worden.

2.11 Gebruikte afkortingen

In het voorgaande is een aantal afkortingen gebruikt. Volledigheidshalve worden deze hier (nogmaals) voluit geschreven.

ANV Drenthe	Agrarische Natuur Vereniging Drenthe
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
CLG	Commissie Landelijk Gebied
DLG	Dienst Landelijk Gebied
DPG	Drents Particulier Grondbezit
EHS	Ecologische Hoofdstructuur
HDL	Het Drentse Landschap
KRW	Kaderrichtlijn Water
LTO	Land- en tuinbouworganisatie
NMF	Natuur- en Milieufederatie
NM	Natuurmonumenten
OGV	Omgevingsvisie Drenthe
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
POV	Provinciale Omgevingsverordening
SBB	Staatsbosbeheer
TBO	Terrein Beherende Organisaties

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
1.	Er worden percelen tot de EHS gerekend die er volgens de spelregels niet toe behoren. Er worden gebieden op de kaart gezet als om te vormen naar nieuwe natuur.	Deze gronden zijn in bezit van NM en werden in het verleden door de appellant gepacht. De pachtovereenkomst is in 2012 beëindigd, omdat NM voornemens is om op korte termijn dit perceel om te vormen tot natuur. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
2.	Enkele boswallen naast het bouwblok worden nog steeds tot de EHS gerekend. Dit past niet bij het robuuster maken van de EHS, waarbij losse snippers niet meer tot de EHS zouden behoren. Deze losse bosjes en walletjes rondom het bedrijf moeten van de EHS-kaart worden verwijderd. Daarnaast is een stuk grond van 15ha ten onrechte als EHS aangemerkt. Het is in gebruik als gras/bouwland en heeft geen enkele ecologische waarde. Deze grond moet van de EHS-kaart worden verwijderd.	De singel langs de boerderij kan geschrapt worden als EHS. Deze singel heeft voor de EHS slechts een geringe waarde. Overige bosje en singels echter vormen een verbinding die ecologische prioriteit heeft. Het is van belang om deze als EHS te behouden. Daarnaast is 15 ha van het bedrijf aangeduid als beheergebied. Dit beheergebied is bij de herijking beoordeeld aan de hand van de criteria zoals beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen. Het vormt onderdeel van een groter gebied met agrarische natuurbeheer en behoort daarom tot de EHS. Appellant vreest voor de gebruiksmogelijkheden en ontwikkelmogelijkheden voor zijn bedrijf. Voor de gevolgen die de status van EHS kan hebben verwijzen wij naar hetgeen is beschreven in paragraaf 2.9 van de algemene beschouwingen. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS	Verzoek gedeeltelijk honoreren. EHS-kaart aanpassen: de singel langs de boerderij schrappen EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
		zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten, met uitzondering van de singel rond de huiskavel.	
3.	Appellant verzoekt om bosperceel Wapserauwen, onderdeel van landgoed NSW Wapser Auwen, op te nemen in de EHS.	Het betreffende perceel is bos en maakt onderdeel uit van een NSW-landgoed, dat grenst aan de EHS. Daarmee maakt het perceel deel uit van de EHS, zoals die is beschreven in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen.. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria voor de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en worden daarom aan de EHS toegevoegd. *Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de beheertypenkaart en de ambitiekaart wordt verwezen naar de procedure voor de vaststelling van het Natuurbeheerplan.*	Verzoek honoreren. EHS-kaart aanpassen: Betreffende percelen op de kaart toevoegen aan de EHS.
4.	Er is een discrepantie tussen de EHS-kaart en het ontwerp-Natuurbeheerplan ten aanzien van de Verlengde Noordersloot en de Verlengde Scheperweg. Appellant verzoekt de EHS-kaart in overeenstemming te brengen met het ontwerp-Natuurbeheerplan	Uit nadere beschouwing van de kaarten blijkt dat de kaarten op genoemde twee plekken verschillen vertonen. Beide onderdelen maken deel uit van de EHS, zoals beschreven in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen. Conclusie: de betreffende percelen voldoen aan de criteria voor de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen Dit staat juist in het Ontwerp-natuurbeheerplan. De EHS-kaart	Verzoek honoreren. EHS-kaart aanpassen; Betreffende percelen op de kaart toevoegen aan de EHS.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
		geeft ten onrechte een verkeerde aanduiding en dient te worden aangepast;	
5.	EHS-kaart komt niet overeen met de werkelijkheid. Ten onrechte is gemengd bos niet op de kaart als EHS aangemerkt. Ongeveer 1 ha bos, onderdeel van Landgoed Linde, is ten onrechte niet als EHS aangemerkt.	Aangegeven percelen maken een onlosmakelijk onderdeel uit van een NSW-landgoed. Zij maken daarmee deel uit van de EHS zoals in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen omschreven. Conclusie: de betreffende percelen voldoen aan de criteria voor de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen. De EHS-kaart geeft ten onrechte een verkeerde aanduiding en dient te worden aangepast. *Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de beheertypenkaart en de ambitiekaart wordt verwezen naar de procedure voor de vaststelling van het Natuurbeheerplan.*	Verzoek honoreren. EHS-kaart aanpassen: betreffende percelen op de kaart toevoegen aan de EHS.
6.	Oosterduinen en Langerloerduinen zijn ten onrechte aangemerkt als EHS. Hoewel er veel bomen zijn, waardoor de gebieden kunnen worden aangemerkt als bos, vinden teveel activiteiten plaats die vergelijkbaar zijn met stedelijk/bewoond gebied. De activiteiten die er plaatsvinden zijn onverenigbaar met de uitgangspunten van een robuuste EHS. Gebieden moeten buiten de EHS gelaten worden. De wet verplicht de provincie in overleg te gaan met eigenaren van percelen die binnen de EHS (gaan) vallen over de nieuwe situatie. Dat is tot op heden niet gebeurd.	Genoemde percelen hebben een toegevoegde waarde voor de natuur. Zij maken deel uit van de Robuuste EHS. Die waarde blijven de percelen houden, ondanks de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden en de activiteiten en bedrijvigheid die nu in het betreffende gebied plaatsvindt. In de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied. Tevens is in paragraaf 2.9 aandacht besteed aan de situatie ter plaatse. Voor de communicatie met de omwonenden hebben wij gebruik gemaakt van de instrumenten die de wet ons voorschrijft. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
		zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	
7.	EHS-kaart en kaart bij ontwerp-Natuurbeheerplan komen niet overeen met het Plan van Toedeling voor het gebied Roden-Norg. Percelen 1/8 zouden niet tot de EHS behoren en moeten worden geschrapt; perceel 9 behoort juist wel tot de EHS en is ten onrechte geschrapt	De percelen,5,6,7,8, vormen een onlosmakelijk onderdeel van de EHS. Zij maken deel uit van de EHS zoals in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen omschreven. De percelen1,2,3,4 kunnen geschrapt worden als EHS, aansluitend op het gebied dat al onttrokken wordt. Zij vormen geen onlosmakelijk deel met de EHS en er zijn ook geen andere argumenten om deze percelen tot de EHS te blijven rekenen. Perceel 9 is geschrapt als EHS. Op het perceel rusten geen internationale doelen, er liggen geen bestuurlijke verplichtingen en het is niet een klein perceel dat aan ten minste drie zijden met EHS wordt omzoomd Conclusie: de door appellant genoemde percelen 1,5,6,7,8 voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten. De door appellant genoemde percelen 2,3,4 voldoen niet aan de criteria voor de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom uit de EHS geschrapt te worden. Het door appellant genoemde perceel 9 voldoet niet aan de criteria voor de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en is terecht buiten de EHS gelaten. *Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de beheertypenkaart en de ambitiekaart wordt verwezen naar de procedure voor de vaststelling van het Natuurbeheerplan.*	Verzoek gedeeltelijk honoreren. EHS-kaart aanpassen: percelen 1,2,3,4 schrappen van de EHS-kaart. Voor het overige blijft de kaart ongewijzigd.
8.	Appellant verzoekt tot heroverweging van de begrenzing van de EHS ten aanzien van de	Genoemde percelen hebben een toegevoegde waarde voor de natuur. Zij maken deel uit van	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
	Langeloerweg/Postmaatseweg te Norg. Door de activiteiten en bedrijvigheid in dit gebied is de hoofddoelstelling van de EHS (duurzame natuurkwaliteit) niet te realiseren. Sinds de grens van de bebouwde kom is verlegd, is de ligging van het betreffende gebied in de EHS feitelijk onjuist. Gebied is ten onrechte aangemerkt als EHS.	de Robuuste EHS. Die waarde blijven de percelen houden, ondanks de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden en de activiteiten en bedrijvigheid die nu in het betreffende gebied plaatsvindt. In de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	
9.	Betreffende perceel is ten onrechte aangemerkt als EHS. Het gebied kan in de toekomst schaduwwerking hebben op het perceel van appellant. Bovendien is het omliggende gebied aangemerkt als robuuste landbouw.	Het betreft een bosgebied dat als bosuitbreiding tot stand gekomen is en aansluit aan de EHS. Het vormt een wezenlijk onderdeel van de EHS op grond van natuurontwikkeling en areaaluitbreiding. Daarmee draagt het gebied bij aan de EHS. Voor een uitgebreidere toelichting venwijzen wij naar paragraaf 2.7 van de algemene beschouwingen. Het betreffende perceel is natuur van na 1985 en dat wordt beschouwd als niet verzuringsgevoelig. Hier is in de algemene beschouwingen in paragraaf 2.4 aandacht aan besteed. Appellant vreest voor de gebruiksmogelijkheden en ontwikkelmogelijkheden voor zijn bedrijf. Voor de gevolgen die de status van EHS kan hebben verwijzen wij naar hetgeen is beschreven in paragraaf 2.2 van de algemene beschouwingen. Conclusie: het door appellant genoemde perceel voldoet aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dient daarom in de EHS te	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		worden gelaten.	
10.	Betreffende gebied is ten onrechte geschrapt als EHS. Het gebied voldoet aan de spelregels voor de EHS. Ook de gehanteerde spelregels voor de afslanking leiden niet tot schrappen. Appellant is bereid tot het geven van een mondelinge of schriftelijke toelichting.	Het betreft twee percelen loofhout die geschrapt zijn uit de EHS. Natuurontwikkeling is op gedeelten van beide percelen gerealiseerd. De percelen zijn te beschouwen als percelen die een onlosmakelijk deel uitmaken van de EHS zoals in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen omschreven Zij zijn nog steeds aan te merken als EHS. Conclusie: de percelen passen binnen de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom als zodanig behouden te blijven.	Verzoek honoreren. EHS-kaart aanpassen: percelen worden toegevoegd.
11.	Percelen tussen de Kamerlingswijk en de Duitse grens en grenzend aan het Bargerveen zijn ten onrechte aan de EHS toegevoegd. Appellant vraagt zich af wat de gevolgen zijn voor de waterhuishouding ter plaatse. En door toevoeging van de percelen aan de EHS komt het bedrijf dichter bij de EHS met kans op meer gevolgen voor het bedrijf (schaduwwerking). Perceel 3 langs de Meerwijk is ten onrechte uit de EHS geschrapt. Met de Herinrichting Emmen-Zuid is dit perceel geen goede landbouwgrond meer en wordt het in de toekomst natuur.	Percelen gaan door de huidige aanwijzing als EHS een samenhangend onderdeel vormen van de EHS. De percelen passen daarmee binnen de definitie van de EHS zoals beschreven in paragraaf 2,1 van de algemene beschouwingen. Het perceel achter de boerderij is niet op de EHS-kaart aangegeven als EHS. Perceel 3 is uit de EHS geschrapt want het behoudt een landbouwkundige bestemming en het wordt niet voor natuurontwikkeling aangewend. Appellant vreest voor de gevolgen van de EHS voor zijn bedrijf. Daarvoor verwijzen wij naar hetgeen is beschreven in paragraaf 2. 2 van de algemene beschouwingen. Conclusie: percelen 1 en 2 tussen Kamerlingswijk en de Duitse grens voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en zijn terecht toegevoegd aan de EHS. Perceel 3 voldoet niet	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en is terecht uit de EHS geschrapt.	
12.	Gebied Langeloerweg/Postmaatseweg te Norg is ten onrechte aangemerkt als EHS. Door de activiteiten/bedrijvigheid in het betreffende gebied heeft de natuur geen ontwikkelkansen. Daarom zou het niet als EHS moeten worden aangemerkt.	Genoemde percelen hebben een toegevoegde waarde voor de natuur. Ze maken deel uit van de Robuuste EHS.. Die waarde blijven de percelen houden, ondanks de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden en de activiteiten en bedrijvigheid die nu in het betreffende gebied plaatsvindt. In de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS) zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
13.	Percelen zijn ten onrechte aangemerkt als EHS want ze zijn in agrarisch gebruik. Er zijn meer gronden die landbouwkundig worden gebruikt, aangewezen als EHS. Appellant vraagt zich af of dat klopt. SBB heeft ooit gronden aangekocht met het oog op natuurontwikkeling, maar dat lijkt nu niet door te gaan. Appellant vraagt zich af, of hij de gronden kan terugkopen van SBB en of de status van EHS van de betreffende gronden gehaald kan worden. Appellant is bereid tot het geven van een mondelinge toelichting.	Gronden zijn verworven ten behoeve van de inrichting van de EHS. De gronden passen binnen de criteria voor de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen. In de algemene beschouwingen is tevens aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van functies binnen het EHS-gebied. Conclusie: de percelen passen binnen de criteria voor de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen in de EHS te worden gelaten.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
14.	De EHS-kaart en het ontwerp-Natuurbeheerplan komen op onderdelen niet overeen met het vastgestelde Ruilplan. Ook wordt afgeweken van de bestuurlijke afspraken die in het kader van de Herinrichting Peize zijn gemaakt. Huispercelen: enkelen zijn niet uit de EHS gehaald.	Huispercelen zijn vrijgemaakt. Dit is tijdens de mondelinge toelichting door appellant bevestigd. Het Bongveen is in 2010 geschrapt als EHS in de procedure van de Omgevingsvisie. Er zijn nu geen nieuwe argumenten naar voren gekomen	Verzoek gedeeltelijk honoreren. EHS-kaart aanpassen. Twee percelen die behoren tot Landgoed Meijer worden toegevoegd. Voor het overige blijft de kaart ongewijzigd.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	Het is onduidelijk waarom dat zo is gebeurd. Bongveen: in het Bestuurlijk Overleg VIEP is afgesproken dat de EHS-begrenzing zou worden verlegd. Dat is nu niet gebeurd. Landgoed Meijer: Twee percelen die tot het Landgoed behoren, zijn ten onrechte niet als EHS/nieuwe natuur aangemerkt op de EHS-kaart. Toevoegen aan de EHS past ook in de lijn van de Rechtbankbehandeling van het Ruilplan. Ecologische verbindingszone Zeijen-Zeegse: deze strook grond zou ook moeten worden aangemerkt als EHS.	die ertoe leiden dat het weer aan de EHS moet worden toegevoegd. Bestuurlijke afspraken over functiewijziging en inrichting worden nagekomen. Landgoed Meijer is begrensd zoals dat eerder wenselijk werd geacht. Er ontstaat een nieuwe situatie nu de kavelaanvaarding van de gevraagde percelen hoog uitvallen. Uitbreiding van de EHS is gewenst omdat hiermee de samenhang tussen het beekdal en het Langaarveen versterkt wordt. Dit past binnen de criteria voor de EHS. Ecologische verbindingszone is in 2010 geschrapt als EHS in de procedure van de Omgevingsvisie. Er zijn nu geen nieuwe argumenten, naar voren gekomen die ertoe leiden dat de verbindingszone weer an de EHS moet worden toegevoegd. Conclusie: Het Bongveen en de verbindingszone zijn terecht buiten de EHS gelaten. Landgoed Meijer voldoet echter wel aan de criteria voor de EHS; twee percelen moeten aan de EHS worden toegevoegd.. *Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de beheertypenkaart en de ambitiekaart wordt verwezen naar de procedure voor de vaststelling van het Natuurbeheerplan.*	
15.	Gebied Langeloerweg/Postmaatseweg te Norg is ten onrechte aangemerkt als EHS. Door alle ontwikkelingen van de laatste 20 jaar, bestaat de EHS feitelijk niet meer in dat gebied. EHS kan niet binnen de bebouwde kom liggen.	Genoemde percelen hebben een toegevoegde waarde voor de natuur. Zij maken deel uit van de Robuuste EHS. Die waarde blijven de percelen houden, ondanks de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden en de activiteiten en bedrijvigheid die nu in het betreffende gebied plaatsvindt. In de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
		Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	
16.	Appellant merkt op dat zijn perceel niet als EHS dient te worden aangemerkt. Perceel in de driehoek Dennenweg, N48 en Lindeweg is ten onrechte op de kaart aangeduid als EHS. Gebied is geen EHS geweest en is het nu ook niet. Appellant is bereid zijn zienswijze toe te lichten.	Het perceel vormde in het verleden geen onderdeel van de EHS en er is ook nu geen aanleiding om het perceel wel als EHS aan te merken. Conclusie: de EHS-kaart geeft ten onrechte een verkeerde aanduiding en dient te worden aangepast.	Verzoek wordt gehonoreerd. EHS-kaart aanpassen: het betreffende perceel wordt geschrapt.
17.	Percelen zijn ten onrechte aangemerkt als EHS. Aanwijzing als EHS brengt belemmeringen met zich voor de bedrijfsontwikkeling. Bovendien wordt goede landbouwgrond onttrokken aan agrarisch gebied. Jonge boscomplexen zouden niet tot de EHS moeten behoren. De in het verleden gebruikte motivering van de overheid om zijn bezwaren ongegrond te verklaren zijn te vrijblijvend. Bovendien is de overheid een onbetrouwbare partner gebleken.	Het betreft een bosgebied dat als bosuitbreiding tot stand gekomen is en aansluit aan de EHS. Het vormt een wezenlijk onderdeel van de EHS op grond van natuurontwikkeling en areaaluitbreiding. Daarmee draagt het gebied bij aan de EHS. Voor een uitgebreidere toelichting venwijzen wij naar paragraaf 2.7 van de algemene beschouwingen. Het betreffende perceel is natuur van na 1985 en dat wordt beschouwd als niet verzuringsgevoelig. Hier is in de algemene beschouwingen in paragraaf 2.4 aandacht aan besteed. Appellant vreest voor de gebruiksmogelijkheden en ontwikkelmogelijkheden voor zijn bedrijf. Voor de gevolgen die de status van EHS kan hebben verwijzen wij naar hetgeen is beschreven in paragraaf 2.2 van de algemene beschouwingen. Conclusie: het door appellant genoemde	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
		perceel voldoet aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dient daarom in de EHS te worden gelaten.	
18.	Begrenzing zoals opgenomen in het Natuurbeheerplan 2013 moet gehandhaafd blijven. Is ten onrechte gewijzigd op de EHS-kaart. Er zijn onvoldoende argumenten voor dit besluit. De Robuuste verbinding beoogt zeer belangrijke doelen. Daarom zou gekozen moeten worden voor een fasering in de tijd danwel het bestuurlijk vastleggen dat het realiseren in 2018 serieus zal worden overwogen, in plaats van het downgraden van de status van het betreffende gebied.	Reactie van appellant is niet zozeer een zienswijze tegen de EHSkaart en daarom behandelen wij die ook niet als zodanig. Appellant verzoekt het college om te kiezen voor fasering in de tijd, opdat de robuuste verbinding veilig gesteld kan worden. De provincie heeft aangegeven dat zij voornemens is in de nabije toekomst de EHS nog uit te breiden met 1000 ha. Op het moment dat besluitvorming wordt voorbereid over die 1000 ha, zal de totale EHS en de verbindingen daarbij op hun merites worden beoordeeld. Daar kunnen we in deze procedure niet op vooruit lopen. Conclusie: reactie van appellant is geen aanleiding tot herziening van het besluit	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
19.	Het driehoekig stukjes Norg dat omsloten wordt door de begrenzing van de bebouwde kom, de Molenveenweg en de Postmaatse weg is ten onrechte aangemerkt als EHS. Er vindt veel bedrijvigheid plaats waardoor er sprake is van een weinig natuurlijke omgeving. Bovendien zijn de aanwonenden niet ingelicht over de aanwijzing van de grond als EHS, noch over de gevolgen die dat voor hen heeft aangaande het gebruik van de grond, die nu als tuin in gebruik zijn, en de regels die daarvoor gelden.	Genoemde percelen hebben een toegevoegde waarde voor de natuur. De percelen maken deel uit van de Robuuste EHS. Die waarde blijven de percelen houden, ondanks de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden en de activiteiten en bedrijvigheid die nu in het betreffende gebied plaatsvindt. In de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
20.	Een aantal gronden is ten onrechte niet geschrapt	Betreft een rug in het landschap, oude esgronden. Betreft een gebied met grote	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
	uit de EHS. Deze gronden hebben geen meerwaarde voor de EHS nu naastgelegen gronden wel uit de EHS zijn gehaald. Bovendien wordt gevreesd voor belemmeringen in de toekomst; schaduwwerking.	ecologische waarden vanwege de samenhang tussen oude beplantingen en oude landbouwgronden. Op grond van de EHS criteriea en de herijkingsriteria zijn deze gronden een wezenlijk samenhangend onderdeel van de EHS Voor een uitgebreide beschrijving verwijzen wij naar paragraaf 2,1 resp. 2.3 van de algemene beschouwingen. Appellant vreest voor de gebruiksmogelijkheden en ontwikkelmogelijkheden voor zijn bedrijf. Voor de gevolgen die de status van EHS kan hebben verwijzen wij naar hetgeen is beschreven in paragraaf 2.2 van de algemene beschouwingen. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	
21.	Appellant brengt de volgende punten naar voren: Wandelbos/Engelgaarde: zuidelijke punt is ten onrechte aangeduid als EHS, want het betreft een volkstuinencomplex. Bovendien komt het gebied ook niet terug op de Beheertypenkaart en de Ambitiekaart bij het Natuurbeheerplan. Ambitie Wandelbos/Engelgaarde: ten onrechte is aan dit gebied op de Beheertypekaart de typering droog bos gegeven. Dit strookt niet met de insteek om dit gebied in te richten als waterberging en water vasthouden. Ook is het strijdig met de CO2-doelstelling die is vastgelegd. Ecologische verbindingszone: Binnen het Landschapsprogramma Broekhuizen is de ecologische verbinding uitgewerkt door de agrariërs en bewoners van het gebied en gerealiseerd. De indicatieve lijn kan dus verfijnd worden naar de	Het volkstuinencomplex heeft geen toegevoegde waarde voor de EHS en past daarmee niet binnen de criteria voor de EHS als beschreven in de algemene beschouwingen. Het volkstuinencomplex kan onttrokken worden aan de EHS. De ecologische verbindingszone is inmiddels gerealiseerd. Daarom kan deze verfijnd worden naar de werkelijke situatie. Conclusie: het volkstuinencomplex past niet binnen de criteria van de EHS en dient daarom buiten de EHS te worden gelaten. De ecologische verbindingszone is gerealiseerd en kan daarom als zodanig op de kaart worden weergegeven. *Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de*	Verzoek gedeeltelijk honoreren. EHS-kaart zo aanpassen dat de grens van de EHS van het Wandelbos wordt verlegd naar de Blankensteinweg en dat de grens van de ecologische verbindingzone in Broekhuizen wordt verfijnd naar de werkelijke situatie.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	werkelijke situatie. Het is niet noodzakelijk dat landschapselementen worden aangewezen als EHS want de bescherming ervan wordt voldoende gewaarborgd in het bestemmingsplan.	*beheertypenkaart en de ambitiekaart wordt verwezen naar de procedure voor de vaststelling van het Natuurbeheerplan.*	
22.	Appellant stelt, dat Nederland tekort komt in het nakomen van Europese verplichtingen zoals die voortvloeien uit de VHR. De EHS is Nederlands beleid, onvoldoende om aan de Natura2000-verplichtingen te voldoen. Het is kwalijk dat Nederland de EHS boven op en dikwijls in plaats van Natura 2000 heeft gelegd. Dat betekent dat richtlijnverplichtingen niet worden uitgevoerd. Volgens appellant lopen EHSbeleid, natuurontwikkeling en de Natura 2000-verplichtingen door elkaar. Het deel van de EHS dat bestaat uit de Natura 2000-gebieden wordt Europeesrechtelijk beschermd (VHR) en door de Natuurbeschermingswet. Het andere deel van de EHS, niet zijnde Natura 2000-gebied, valt onder het regime van de Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Appellant noemt een aantal verschillen tussen de beide regimes. Appellant benadrukt dat de EHS-doelen van de provincies de Natura 2000-doelstellingen niet mogen dwarsbomen of bederven/bedreigen. Hoewel het Rijk volgens appellant internationale verplichtingen schendt, heeft de provincie een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van het correct nakomen van de richtlijnen. En op het gebied van rechtszekerheid en rechtsbescherming schiet de provincie met het Natuurbeheerplan tekort in de nakoming van die Europese verplichtingen. Appellant betoogt dat de zogenaamde wensnatuur, de kop die bovenop de Natura 2000-gebieden is gelegd, eraf moet. Dat de beheerplannen voor de	Appellant heeft aangegeven te ageren tegen zowel de herijking van de EHS als tegen het ontwerp-Natuurbeheerplan. In onderhavige procedure wordt de herijking behandeld. Appellant heeft niet (op perceelsniveau) een zienswijze ingediend tegen de EHS en de herijking ervan, maar in zijn algemeenheid gereageerd. Appellant stelt zich op het standpunt dat Nederland de Europeesrechtelijke regels niet goed interpreteert dan wel niet goed omzet in nationale regels. Ook de provincie Drenthe schiet naar de mening van appellant te kort in het licht van de nationale en Europese regelgeving. Dat heeft echter niets van doen met de huidige procedure. Appellant wekt de indruk dat de Natuurbeschermingswet 1998 en de Natura 2000-gebieden enerzijds en het thans voorliggende Ontwerp-Natuurbeheerplan anderzijds niets met elkaar van doen hebben. Die indruk is juist. Zoals ook voorin in het Ontwerp-Natuurbeheerplan duidelijk staat vermeld: “Het Natuurbeheerplan dient uitsluitend als subsidiekader voor natuur, bos en landschap.” Wij vinden het overigens begrijpelijk dat appellant in de war is gebracht door de naam Natuurbeheerplan, daar waar ook de naam Beheerplan Natura 2000 bestaat. Maar ook hier geldt: die twee hebben niets met elkaar van doen. Ten aanzien van het Beheerplan Natura 2000 vermelden wij nog (wellicht ten	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	Natura 2000-gebieden als aangegeven in art 6 lid 1 HR en art 3 VR niet geïmplementeerd in Nederland kunnen worden omgevormd in het Natuurbeheerplan in het kader van het nieuwe natuur- en landschapsbeheer, zonder dat het SGF als kader wordt gebruikt, is een schande en een inbreuk op de richtlijnen, aldus appellant. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden is vastgelegd. Na vaststelling van de begrenzing en het vaststellen van de beheerplannen, wordt de beheertypenkaart aangepast. Dit is in strijd met het Europese recht. Natura 2000 en EHS zijn niet hetzelfde en dat geldt ook voor het Natuurbeheerplan. Het Natuurbeheerplan is beleid en mag de richtlijnverplichtingen niet opzij zetten. Dit beleid is geen goede implementatie van de richtlijnen. Appellant geeft aan de hand van voorbeelden aan, waar het natuurbeleid in haar ogen niet goed uitpakt.	overvloede) dat er voor elk Natura 2000-gebied een apart beheerplan wordt opgesteld, dat vervolgens als ontwerp zes weken ter inzage zal komen te liggen. Appellant stelt vragen ten aanzien van enkele specifieke natuurprojecten en twijfelt aan de juridische juistheid van de gevolgde of nog te volgen procedures daarbij. Het voert buiten deze procedure om daar inhoudelijk op in te gaan. Tevens voert het buiten deze procedure om in te gaan op de vraag of de Nederlandse overheid voldoet aan haar (Europees)rechtelijke verplichtingen. De vraag die in deze procedure aan de orde is, is de vraag of de uitgangspunten voor de EHS en de herijking ervan juist zijn toegepast. Niet ter discussie staat de vraag naar de juistheid op rijksniveau van deze uitgangpunten, noch naar die van de gevolgde of nog te volgen procedures in andere projecten. Onze publicatie over deze procedure en terinzagelegging vermeldde o.a. de volgende tekst: “Alvorens het voorstel voor te leggen aan provinciale staten stellen wij belanghebbenden in de gelegenheid hun zienswijzen over dit voorstel aan ons kenbaar te maken.” Daar de ingediende reactie van appellant niet ziet op de vraag of de uitgangspunten van de EHS juist zijn toegepast en of de juiste percelen tot de EHS worden gerekend, kunnen wij niet anders concluderen dan dat de reactie van appellant in deze procedure niet inhoudelijk behandeld hoeft	

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		te worden. Appellant is geen belanghebbende. Dat geldt onverkort ook ten aanzien van de reactie voor zover die ziet op het Ontwerp-Natuurbeheerplan.	
23.	Het perceel grasland is ten onrechte toegerekend aan de EHS. De EHS-grens moet gelijk lopen met de oude perceelsgrens. Eventueel wil appellant een stukje huiskavel laten aanwijzen als EHS. Appellant wil graag een mondelinge toelichting geven.	Het perceel grasland is een bufferstrook langs bosje van HDL en kan als EHS geschrapt worden. Heeft geringe toegevoegde waarde voor de EHS. Appellant wil eventueel een stukje huiskavel aanwijzen als EHS. De wens om de EHS rond het bosje van Pekel kan pas gehonoreerd worden nadat de grond beplant is. Na realisatie kan dit bij de volgende actualisatie van de EHS ingebracht worden.	Verzoek wordt gedeeltelijk gehonoreerd. EHS-kaart aanpassen: de kaart wordt gewijzigd en het perceel grasland (bufferstrook) wordt geschrapt als EHS. Voor het overige blijft de EHS-kaart ongewijzigd.
24.	Bedrijf is ten onrechte op de EHS-kaart aangemerkt als EHS. Tevens is het ten onrechte op de kaart bij het ontwerp-Natuurbeheerplan ingetekend als nieuwe natuur. De gronden zijn ecologisch niet waardevol en dienen daarom niet te worden aangemerkt als EHS noch als nieuwe natuur. Op dit moment is de veestapel gezond en wordt het bedrijf duurzaam gerund. De bedrijfsvoering is goed, maar financieel gezien is het bedrijf kwetsbaar, waardoor verplaatsing niet aan de orde is. Daarom wordt vanwege de schaduwwerking, de status van EHS en nieuwe natuur, niet wenselijk geacht.	Appellant heeft zijn zienswijze mondeling toegelicht. Na beraad heeft appellant zijn zienswijze schriftelijk ingetrokken.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
25.	Het gebied ten oosten van Dalerveen is ten onrechte als EHS aangemerkt. Het is jong aangeplant bos, dat binnenin een robuust landbouwgebied ligt. Gevreesd wordt voor schaduwwerking, belemmerende effecten op de bedrijfsvoering.	Het betreft een bosgebied dat als bosuitbreiding tot stand gekomen is en aansluit aan de EHS. Het vormt een wezenlijk onderdeel van de EHS op grond van natuurontwikkeling en areaaluitbreiding. Daarmee draagt het gebied bij aan de EHS. Voor een uitgebreidere toelichting venwijzen wij naar paragraaf 2.7 van	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		de algemene beschouwingen. Het betreffende perceel is natuur van na 1985 en dat wordt beschouwd als niet verzuringsgevoelig. Hier is in de algemene beschouwingen in paragraaf 2.4 aandacht aan besteed. Appellant vreest voor de gebruiksmogelijkheden en ontwikkelmogelijkheden voor zijn bedrijf. Voor de gevolgen die de status van EHS kan hebben verwijzen wij naar hetgeen is beschreven in paragraaf 2.2 van de algemene beschouwingen. Conclusie: het door appellant genoemde perceel voldoet aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dient daarom in de EHS te worden gelaten.	
26.	Natuurbeheerplan: er zijn technische problemen waardoor de aanvraag voor een SNL-beschikking niet juist/volledig kan worden ingediend? Appellant vraag provincie om de gerezen problemen op te lossen EHS-kaart: Krt 1: De verbindinsgzone met het houthakbosje (cultureel erfgoed van het gebied) is ten onrechte uit de EHS geschrapt. Dit moet opnieuw worden opgenomen. Krt 2 en 3: een aantal percelen bos is ten onrechte uit de EHS gehaald. Als het niet meer in de EHS ligt, kan geen subsidie meer worden verkregen. Appellant is niet gelukkig met de rol die de provincie speelt bij het verdelen van budget voor natuur.	Losliggende percelen voldoen niet aan de criteria van de EHS (snippers). De vroegere verbindingszone is vervallen bij het robuuster maken van de EHS. Daardoor is het houthakkersbosje een losse snipper geworden. Losse snippers zijn ook uit de EHS gehaald. Daarmee is de status van EHS komen te vervallen. Dit past binnen de criteria voor de EHS en de herijking zoals omschreven in paragraaf 2.1 resp. 2.3 van de algemene beschouwingen. Alleen het perceel Jufferswijk vormt nog een onderdeel van de EHS. Is onderdeel van een NSW landgoed en verbonden met een singel. Bosje en singel vormt een eenheid (ecologisch en vanuit landgoed) met de EHS en voldoet aan de EHS-criteria zoals beschreven in de algemene beschouwingen.	Verzoek gedeeltelijk honoreren. EHS-kaart aanpassen: Singel en bosje Jufferswijk toevoegen. Voor het overige de kaart handhaven.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
		Conclusie: De losliggende percelen zijn conform de criteria voor de herijking van de EHS geschrapt. De singel en het bosje Jufferswijk voldoen aan de criteria voor de EHS en dienen als zodanig op de kaart te worden opgenomen.	
27.	Appellant verzoekt de begrenzing van de EHS van de Langeloerweg en de Postmaatseweg te heroverwegen. Er hebben dusdanige veranderingen plaatsgevonden in het betreffende gebied, dat de EHS daar eigenlijk al niet meer bestaat. Door alle activiteiten en bedrijvigheid is er geen ontwikkelkans voor de natuur en is een robuuste verbinding ondenkbaar. Daarom is het gebied ten onrechte nog als EHS aangemerkt.	Genoemde percelen hebben een toegevoegde waarde voor de natuur. De percelen maken deel uit van de Robuuste EHS. Die waarde blijven de percelen houden, ondanks de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden en de activiteiten en bedrijvigheid die nu in het betreffende gebied plaatsvindt. In de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
28.	Verzoek van appellant om het betreffende gebied te Norg niet meer aan te merken als EHS. Gevreesd wordt dat een EHS-aanduiding op de locatie een herontwikkeling zou kunnen belemmeren. Voor vragen of opmerkingen verzoekt appellant contact op nemen.	Binnen de EHS liggen tal van gebieden met bestemmingen anders dan ‘natuur’. Dat geldt ook voor het terrein van de voormalige speeltuin ‘de vluchtheuvel’. Het is een ingesloten gebiedje dat middenin EHS-gebied is gelegen. In paragraaf 2.2 van de algemene beschouwingen wordt aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van functies binnen hetzelfde gebied. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
29.	In het Ontwerpplan van Toedeling Zuidwolde-Zuid is een aantal percelen aangemerkt als EHS. Het plan ligt ter inzage en kan eventueel worden aangepast. Appellant verzoekt provincie bij eventuele aanpassingen de robuustheid tbv doelmatig waterbeheer in de afwegingen te betrekken. EHS is in Drenthe en Overijssel verschillend opgepakt en dat de provincies hierover met elkaar contact zullen hebben. Appellant wil geïnformeerd worden over de uitkomst. Natura 2000 verloopt stroef waardoor het maatregelenpakket niet duidelijk is. Appellant gaat er vanuit dat ook binnen de EHS mogelijkheden bestaan voor het koppelen van waterdoelen aan natuurdoelen en dat er in de toekomst hiervoor externe financieringsmogelijkheden zijn.	Reactie van appellant betreft geen zienswijze tegen de herijking van de EHS, maar opmerkingen van algemene aard.. Ten overvloede melden wij het volgende. Voor de herijking is een aantal criteria geformuleerd. De gevolgde werkwijze is beschreven in de algemene beschouwingen. Daar waar EHS nieuwe natuur geschrapt is, is deze in Zuidwolde Zuid waar nodig vervangen door een ecologische verbinding. Een goede invulling van de KRW is meegenomen in dit proces. Onderhavige procedure is niet de juiste gelegenheid om het Ontwerpplan van Toedeling te behandelen. Ook is deze procedure niet de juiste gelegenheid om interprovinciale verschillen te bespreken of een ander project. Ook over mogelijke maatregelen en financieringsmogelijkheden kunnen wij in deze procedure geen uitspraak doen. Conclusie: reactie van appellant is geen aanleiding tot het aanpassen van de EHS-kaart.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
30.	Gebied tussen Veenoord en Dalerveen aan de huiskavel is ten onrechte als EHS aangemerkt. De status van EHS kan in de toekomst nadelige gevolgen hebben. Bovendien is een groot gedeelte van het gebied geen natuur maar aangeplant bos.	Het betreft een bosgebied dat als bosuitbreiding tot stand gekomen is en aansluit aan de EHS. Het vormt een wezenlijk onderdeel van de EHS op grond van natuurontwikkeling en areaaluitbreiding. Daarmee draagt het gebied bij aan de EHS. Voor een uitgebreidere toelichting venwijzen wij naar paragraaf 2.7 van de algemene beschouwingen. Het betreffende perceel is natuur van na 1985	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
		en dat wordt beschouwd als niet verzuringsgevoelig. Hier is in de algemene beschouwingen in paragraaf 2.4 aandacht aan besteed. Appellant vreest voor de gebruiksmogelijkheden en ontwikkelmogelijkheden voor zijn bedrijf. Voor de gevolgen die de status van EHS kan hebben verwijzen wij naar hetgeen is beschreven in paragraaf 2.2 van de algemene beschouwingen. Conclusie: het door appellant genoemde perceel voldoet aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dient daarom in de EHS te worden gelaten.	
31.	Percelen van appellant zijn ten onrechte maar deels op de kaart aangewezen als EHS. Voor het instandhouden van het cultuurlandschap en als verbinding tussen gebieden is het goed om tot de EHS te behoren. De aanwezigheid van het recreatieterrein is ongepast en de uitbreidingsmogelijkheden zouden terecht beperkt worden door de begrenzing van de EHS te verleggen. Appellant wil graag uitleg over hoe de provincie tot dit besluit is kunnen komen. Appellant is bereid tot nadere uitleg.	Het betreffende gebied was eerder aangemerkt als nieuwe natuur. Bij de herijking is geschrapt in nieuwe natuur, waarbij aan een aantal criteria is getoetst. Dit is beschreven in de algemene beschouwingen. Het betreffende deel van de gronden is geschrapt, omdat op grond van de criteria van de herijking deze gronden een te lage prioriteit krijgen. Deze criteria voor de herijking zijn in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen beschreven. Voor het naast elkaar bestaan van functies en de rechtsgevolgen van de status van EHS verwijzen wij eveneens naar de algemene beschouwingen. Conclusie: de betreffende percelen voldoen niet aan de criteria voor de EHS zoals in de algemene beschouwingen beschreven en zijn terecht niet als EHS aangemerkt.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
32.	Appellant verzoekt begrenzing van de EHS te heroverwegen ter hoogte van de	Het betreffende gebied was eerder aangemerkt als nieuwe natuur. Bij de herijking is geschrapt in nieuwe natuur, waarbij aan een aantal criteria	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
	Postmaatseweg/Langeloerweg te Norg. Activiteiten en bedrijvigheid zijn dusdanig dat er geen duurzame natuurkwaliteit kan worden gegarandeerd. De natuur heeft hier geen ontwikkelkansen. Het gebied moet uit de EHS worden gehaald.	is getoetst. Dit is beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen. Het betreffende deel van de gronden is geschrapt, omdat op grond van de criteria van de herijking deze gronden een te lage prioriteit krijgen. Voor het naast elkaar bestaan van functies en de rechtsgevolgen van de status van EHS verwijzen wij eveneens naar de algemene beschouwingen. Conclusie: de betreffende percelen voldoen niet aan de criteria voor de EHS zoals in de algemene beschouwingen beschreven en zijn terecht niet als EHS aangemerkt.	
33.	EHS en Natuurbeheerplan: percelen zijn ten onrechte niet in de EHS opgenomen. Het ene perceel is altijd al bos geweest en het andere perceel is omgezet van landbouw naar bos. Beheertypenkaart en Ambitiekaart: moet aangepast worden conform opmerkingen van appellant.	Het betreft een tweetal percelen die eerder ook als bos zijn aangeduid. Bos maakt onderdeel uit van de EHS. Er is geen reden om de betreffende percelen af te voeren van de EHS. Conclusie: de EHS-kaart geeft ten onrechte een verkeerde aanduiding en dient te worden aangepast. *Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de beheertypenkaart en de ambitiekaart wordt verwezen naar de procedure voor de vaststelling van het Natuurbeheerplan.*	Verzoek honoreren. EHS-Kaart wordt aangepast: percelen worden aan de EHS toegevoegd. *1. Kadastraal nummer: Norg V 477toevoegen* *2. Kadastraal nummer: Norg V 466 toevoegen*
34.	Bedrijf is ten onrechte aangemerkt als EHS. De hoofdfunctie van de gronden is agrarisch. De beekdalgronden worden weer geschikt gemaakt voor landbouwkundig gebruik. Onbegrijpelijk is dat het Plan van Toedeling niet leidend is geweest voor de begrenzing. Het landgoed zal in de toekomst op dezelfde wijze worden voortgezet. Om deze redenen moet het bedrijf uit de EHS.	Tijdens de hoorzitting is de bestuurlijke afspraak met de LI besproken. Op grond van deze afspraak zal de huiskavel onttrokken worden aan de EHS. Dit is een van de criteria van de herijking, zoals omschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen. Het overige landgoed bestaat uit bos en agrarische gronden die een onlosmakelijk onderdeel vormen met de EHS en een	Verzoek gedeeltelijk honoreren. De EHS-kaart wordt aangepast: de huiskavel wordt onttrokken aan de EHS. Voor het overige de kaart handhaven.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	Appellant geeft aan gebruik te zullen maken van het spreekrecht op 12 juni bij de Commissie OGB.	internationale doelstelling hebben vanuit KRW. Op grond van de criteria voor de herijking zoals beschreven in paragraaf 2,3 van de algemene beschouwingen, behouden gronden die aan deze criteria voldoen de EHS-status. Conclusie: conform de criteria voor de herijking dient de huiskavel buiten de EHS te worden gelaten. De overige door appellant genoemde gronden voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	
35.	OntwerpNatuurbeheerplan 2014 Een aantal natuurtypes is niet juist aangegeven op de kaart. Afgesproken is om de wijzigingen digitaal door te geven. Daarnaast vraagt appellant bijzondere aandacht voor een aantal specifieke zaken. Ontwerp EHS-kaart 2013 Appellant verzoekt de provincie om alsnog door het College in het definitieve besluit expliciet de ambitie te laten vastleggen om de EHS met nog eens 1000 ha uit te breiden. Tevens vraagt appellant om bij toekomstige beleidsontwikkeling nadrukkelijk aandacht te hebben voor de problematiek rond het Elsburger Onland.	Het verzoek van appellant om ambities vast te leggen in het besluit, betreft geen zienswijze tegen de herijking. Dit geldt ook voor de aandacht die gevraagd wordt voor de problematiek rond het Elsburger Onland. De ambitie van de provincie is om rond 2020 nog eens 1000 ha te gaan begrenzen. Daarvoor zal de provincie de geëigende instrumenten aanwenden en alle daarbij betrokken belangen meenemen. Volledigheidshalve merken wij het volgende op.Het betreffende gebied zuidzijde Elsburger Onland was eerder aangemerkt als nieuwe natuur. Bij de herijking is geschrapt in nieuwe natuur, waarbij aan een aantal criteria is getoetst. Dit is beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen. Het betreffende deel van de gronden is geschrapt, omdat op grond van de criteria van de herijking deze gronden een te lage prioriteit krijgen. Conclusie: de door appellant ingebrachte punten zijn geen aanleiding om de EHS-kaart te herzien.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
36.	Appellant vraagt de provincie het huidige ontwerpbesluit te heroverwegen. Het verzoek richt zich met name op de EHS-doelstelling in het Reestgebied en de knip bij Zuidwolde, waardoor er geen verbinding meer is tussen de Reest en de Sallandse Heuvelrug en er ook geen verbinding meer gemaakt wordt met het Dwingelderveld.	Ook bij de huidige herijking blijft het concept van de EHS met kerngebieden en verbindingen behouden. Binnen de huidige begrenzing blijft een belangrijke structuur over waarin de ecoducten een belangrijk onderdeel zijn. Hierdoor zal deze ecologische verbinding met zijn kerngebieden en verbindingen voor veel dier- en plantensoorten kunnen blijven functioneren. De afslanking van de verbinding past binnen de criteria voor de EHS zoals in de algemene beschouwingen beschreven. De provincie heeft de ambitie om in de nabije toekomst de EHS nog uit te breiden met 1000 ha. Op het moment dat besluitvorming wordt voorbereid over die 1000 ha, zal de totale EHS en de verbindingen daarbij op hun merites worden beoordeeld. Daar kunnen we in deze procedure niet op vooruit lopen Conclusie: reactie van appellant is geen aanleiding tot herziening van het besluit.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
37.	Herijking van de EHS komt niet overeen met het Plan van Toedeling voor het gebied Odoorn. Een aantal (voormalige) BBL-restkavels staat ten onrechte aangeduid als EHS. De kavels blijven in landbouwkundig gebruik en worden tzt door BBL verkocht.	In het Plan van Toedeling is aangegeven welke functie de betreffende percelen krijgen. Er rust een bestuurlijke afspraak op deze percelen, waardoor deze niet meer tot de EHS behoren. Conclusie: de percelen voldoen niet aan de criteria van de EHS zoals die zijn beschreven in de algemene beschouwingen en behoren niet meer tot de EHS	Verzoek honoreren. EHS-kaart aanpassen: percelen worden geschrapt.
38.	Appellant verzoekt om heroverweging van de begrenzing van de EHS ter hoogte van zijn bedrijf in Uffelte. Appellant beschrijft uitgebreid een aantal ontwikkelingen die in het gebied hebben plaatsgevonden en de gesprekken die zijn gevoerd met diverse partijen. Natuurontwikkeling,	Gebied voldoet aan de EHS criteria Het is een bestaand natuurterrein dat onderdeel uitmaaktvan de Robuuste EHS. Ook de begrenzing komt grotendeels overeen met de Natura-2000 begrenzing. Daarmee past het gebied binnen de ciriteria voor de EHS zoals beschreven in paragraaf 2,.1 van de algemene	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	recreatiemogelijkheden en het voortbestaan van zijn bedrijf, alsmede de wil van alle partijen om tot een win-win-situatie te komen die past binnen de wet- en regelgeving; alle aspecten worden beschreven en leiden tot het onderhavige door appellant voorgelegde voorstel tot aanpassing van de begrenzing van de EHS. Appellant is bereid om van gedachten te wisselen en de provincie van nadere informatie te voorzien voordat de EHS-kaart wordt vastgesteld.	beschouwingen. Appellant vreest voor de gebruiksmogelijkheden en ontwikkelmogelijkheden voor zijn bedrijf. Voor de gevolgen die de status van EHS kan hebben verwijzen wij naar hetgeen is beschreven in paragraaf 2.9 van de algemene beschouwingen. Voor de verzuringsgevoeligheid verwijzen wij naar hetgeen is beschreven in paragraaf 2.4 van de algemene beschouwingen. Conclusie: het door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	
39.	Appellant wil dat alles in de oude staat wordt hersteld, dat de meandering van het Oude Diep weer teruggebracht wordt naar een gekanaliseerd Oude Diep, dat de strook vochtige heide weer terug gaat naar Flora en Fauna en dat de sloten weer aangelegd worden, zodat het woongenot voor hen gewaarborgd blijft. Nu heeft appellant ernstig last van wateroverlast. Appellant heeft over de situatie gesproken met deskundigen waaronder de Ombudsman die hen nu verder bij staat.	Appellant heeft problemen met de waterhuishouding in het gebied. De reactie van appellant heeft geen betrekking op de herijking van de EHS. De problemen waar appellant op doelt, staan los van de criteria voor de EHS, maar komen voort uit het ter plaatse geldende peilbesluit van de waterbeheerder. Conclusie: reactie van appellant is geen aanleiding tot herziening van het besluit.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
40.	Volgens appellant is een oud zandzuiggat ten onrechte aangemerkt als EHS. Het heeft geen ecologische doelen en bovendien ligt het binnen 250 meter van zijn bedrijf, hetgeen hem belemmert in de bedrijfsvoering. Daarnaast is dit niet conform eerdere afspraken ihkv Herinrichting, waarbij is toegezegd dat appellant niet in een zone van 250 meter van de EHS zou komen. Appellant heeft veel geïnvesteerd in zijn nieuwe boerderij om de natuur	De door u genoemde voormalige zandwinplas is als onderdeel van de EHS van belang voor watervogels en in eigendom van de vereniging Natuurmonumenten. Het is bestaand natuurgebied met hoofdfunctie natuur.Daarmee voldoet de plas aan de criteria voor de EHS zoals beschreven in in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen Het betreft geen natuur die voor verzuring gevoelig is; zie hiervoor het beschrevene in	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	de ruimte te geven en verwacht dat de provincie nu rekening houdt met zijn agrarische belangen. Ook in de toekomst voor het beekdalbeleid. Op korte afstand is een Landgoed gesticht en dat is ook als EHS aangemerkt. Die aanduiding is volgens appellant ten onrechte, omdat het geen ecologische meerwaarde heeft, niet tot doel heeft een bijdrage te willen leveren aan de EHS en bovendien hem alleen maar belemmert in zijn bedrijfsvoering.	paragraaf 2.4 van de algemene beschouwingen. Het landgoed voldoet daarmee aan de criteria voor de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen. Voor de consequenties die het landgoed voor de bedrijfsvoering zou kunnen hebben, verwijzen wij naar paragraaf 2.2 van de algemene beschouwingen. Conclusie: de genoemde percelen voldoen aan de criteria voor de EHS en zijn terecht als EHS aangeduid.	
41.	Appellant verzoekt provincie om nog eens goed te kijken naar de algehele afstemming van het EHS-gebied op het eindbeeld van de Herinrichting Roden-Norg. Dit lijkt niet goed te zijn doorvertaald op de EHSkaart. Postmaatseweg/Langeloerweg: voor het recreatiegebied aan de noordwestzijde van Norg is de wens om de recreatiebestemming in een woonbestemming om te zetten. Om te voorkomen dat deze omzetting wordt belemmerd, verzoekt appellant de status van EHS van het betreffende gebied te halen. Agrarische percelen noordkant Lieveren: verzoek om deze percelen buiten de EHS te laten, zonder nadere motivering van het verzoek. Voor het overige stemt appellant in met het ontwerpbesluit.	De herijking van de EHS is voor het gebied Roden-Norg afgestemd op het plan van toedeling en de bestuurlijke afspraken zijn gerespecteerd. Het betreffende gebied Postmaatsweg/ Langeloerweg maakt deel uit van de Robuuste EHS zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie. Daarmee past het binnen de criteria voor de herijking van de EHS. Met het predicaat Robuuste EHS is het zelfs een wezenlijk onderdeel van de EHS. In paragraaf 2.2 van de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied. Er is geen verband tussen de EHS status van gebieden en het al of niet legaliseren van wonen in recreatieverblijven. De bedoelde percelen bij Lieveren zijn in het Natuurbeheerplan opgenomen als agrarisch natuurgebied dat een onlosmakelijk onderdeel vormt van de EHS. Daarmee vormen zij conform de systematiek zoals omschreven in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen een terecht onderdeel van de EHS.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten. *Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de beheertypenkaart en de ambitiekaart wordt verwezen naar de procedure voor de vaststelling van het Natuurbeheerplan.*	
42.	Een aantal houtopstanden van appellant is wel aangewezen als EHS, een aantal anderen niet. Appellant verzoekt deze houtopstanden, gelegen aan de Heidemaatsweg en de Madeweg te Vledder alsnog als EHS aan te merken omdat zij van gelijke ecologische waarde zijn als de omliggende bosschages.	De percelen maken onderdeel uit van een NSW landgoed en zijn aangeduid als bos. Tevens worden de percelen omsloten door percelen die wel als EHS zijn aangemerkt en zijn zij er onlosmakelijk mee verbonden. Conclusie: de percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen als EHS te worden aangemerkt. *Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de beheertypenkaart en de ambitiekaart wordt verwezen naar de procedure voor de vaststelling van het Natuurbeheerplan.*	Verzoek honoreren. EHS-kaart aanpassen: percelen toevoegen.
43.	Appellant spreekt verbazing uit over het feit dat zijn huis in de EHS ligt, zonder dat hij daarover is geïnformeerd. Perceel van appellant ligt aan de Postmaatseweg te Norg. Gelet op de activiteiten aldaar, is het onverteerbaar dat het de status van EHS heeft. Appellant verzoekt de status van EHS op te heffen.	Genoemd perceel heeft een toegevoegde waarde voor de natuur. Het maakt deel uit van de Robuuste EHS. Die waarde blijft het perceel houden, ondanks de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden en de activiteiten en bedrijvigheid die nu in het betreffende gebied plaatsvindt. In de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied. Voor de communicatie met de omwonenden hebben wij gebruik gemaakt van de instrumenten die de wet ons voorschrijft.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
		Conclusie: het door appellant genoemde perceel voldoet aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dien daarom in de EHS te worden gelaten.	
44.	Appellant wil dat alles in de oude staat wordt hersteld, dat de meandering van het Oude Diep weer teruggebracht wordt naar een gekanaliseerd Oude Diep, dat de strook vochtige heide weer terug gaat naar Flora en Fauna en dat de sloten weer aangelegd worden, zodat het woongenot voor hen gewaarborgd blijft. Nu heeft appellant ernstig last van wateroverlast. Appellant heeft over de situatie gesproken met deskundigen waaronder de Ombudsman die hen nu verder bij staat.	Appellant heeft problemen met de waterhuishouding in het gebied. De reactie van appellant heeft geen betrekking op de herijking van de EHS. De problemen waar appellant op doelt, staan los van de criteria voor de EHS, maar komen voort uit het ter plaatse geldende peilbesluit van de waterbeheerder. Conclusie: reactie van appellant is geen aanleiding tot herziening van het besluit.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
45.	Zorg over bos/natuur en landschap buiten de EHS Appellant pleit ervoor bij het openstellingsbesluit ook beheergeld beschikbaar te stellen voor bestaande bos/natuur en landschap buiten de EHS. Koopplicht BBL is vervallen. Appellant zou graag zien dat voor als nieuwe natuur begrensde gebieden waarvoor functieverandering naar hoofdfunctie natuur is voorzien de mogelijkheid van functieverandering (gebruikmaking SKNL) wordt gegarandeerd. Na vaststelling van de herijkte EHS zal een realisatiestrategie gemaakt worden. Appellant pleit ervoor om veel energie in te zetten op realisatie van de EHS dmv particulier natuurbeheer. Appellant zou graag zien dat de kleine snippers in landbouwgebied en de verbindingen die niet echt iets verbinden, alsnog van de EHSkaart af gaan.	De reactie van appellant betreft een aantal algemene punten die slechts zijdelings betrekking hebben op de EHS en de herijking ervan. Punt van de zorg over natuur en landschap buiten de EHS delen wij. In de realisatiestrategie die de provincie opstelt, komen deze punten ook aan de orde. Hetgeen appellant aanbrengt ten aanzien van snippers beschouwen wij hier als een algemene opmerking. Het probleem van de snippers onderkennen wij en zienswijzen die hierop betrekking hebben toetsen wij aan de EHS-criteria om zo te bepalen of snippers en verbindingen onderdeel behoren te zijn van de EHS. Conclusie: reactie van appellant is geen aanleiding tot herziening van het besluit.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	Deze staan nog ten onrechte op de kaart als EHS aangemerkt. Appellant heeft individuele leden geadviseerd zelf een zienswijze in te dienen als zij zich niet met het ontwerpbesluit kunnen verenigen.		
46.	Besluit is onoverzichtelijk; lastig te achterhalen voor welke percelen/gebieden een wijziging plaatsvindt. Hunzepark, Gasselternijveen: de vijver heeft geen kenmerken die de aanduiding als EHSrechtvaardigen. Vijver ten onrechte als EHS aangemerkt. Dodshoorn en Wilddobbe Grolloo: Landgoederen van Terra Beheer zijn ten onrechte als EHS aangemerkt. Er zijn in het verleden afspraken gemaakt (met de provincie) over het niet aan de EHS toevoegen van deze percelen. Zandwinning Gasselterveld: dit gebied maakt deel uit van de compensatieverplichting ihkv uitbreiding zandwinning Gasselterveld. Het laten vervallen van het gebied als zoekgebied zoals in onderhavig besluit, is in strijd met gemaakte afspraken. Herontwikkeling schaapskooi Balloo en omgeving: hier wordt de EHS uitgebreid? Er is een gebiedsvisie opgesteld waarin wordt voorzien in een natuur-gerelateerde recreatieve ontwikkeling. Een bestemmingsplanwijziging is noodzakelijk en aanstaande voor de realisatie van de plannen. Appellant stelt dat de beoogde gebiedsontwikkeling binnen de begrenzing ook formeel vastgelegd in de POV niet wordt belemmerd. Appellant wil dit graag in deze	In het Hunzedal vormen waterpartijen een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit van de EHS. De Vijver van het Hunzepark levert ook een belangrijke bijdrage en voldoet daarmee aan de criteria van de EHS. Dodshoorn en Wilddobbe Grolloo vormen een belangrijke ecologische verbinding tussen de boswachterijen Grolloo en Gieten/Borger en voldoen daarmee aan de criteria voor de EHS. Het betreft natuur van na 1 mei 1985 en daarmee worden deze landgoederen niet aangeduid als verzuringsgevoelig. Dit is nader uitgewerkt in paragraaf 2.4 van de algemene beschouwingen. EHS-Compensatie vindt in principe buiten de EHS plaats. Deze gebieden zijn daarom terecht niet als EHS aangemerkt. Pas na realisatie van de compensatie kan de compensatie toegevoegd worden aan de EHS. Herontwikkeling Schaapskooi Balloo en omgeving is ingegeven vanuit de ondersteuning van EHS doelstellingen, zoals beheer (schaapskudde), toezicht (woning) en parkeren (recreatiegeleiding), daarmee is het passend binnen de EHS invulling te geven aan de gewenste ontwikkeling. In de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	procedure bevestigd zien. Verschillen analoge en digitale kaart: voor enkele met name genoemde percelen constateert appellant verschillen tussen de kaarten. Natuurbeheerplan Drenthe, versie 2014 Toegankelijkheid van het plan laat te wensen over, vooral het kaartmateriaal. Dit belemmert appellant in de mogelijkheid om op perceelsniveau te kunnen reageren. Nbplan is instrumentarium, gekoppeld aan de herijking van de EHS. Tav het instrumentarium onthoudt appellant zich van een inhoudelijke reactie. Appellant merkt op dat de functie van gronden binnen het bereik van de EHS en het Nbplan verder strekt dan de bandbreedte die appellant aangeeft (in haar bestplannen?). Appellant stelt dat iedere functie die ten dienste staat van de doelstelling als geformuleerd voor de EHS en het Nbplan is toegestaan. Dit impliceert dat o.m. bedrijfswoningen, recreatieve voorzieningen en andere vormen van bedrijvigheid zijn toegestaan. Daarnaast merkt appellant op dat een bestemmingsplan geen statisch geheel is. Overigens is tav het Nbplan Drenthe 2014 aangegeven dat een aanpassing van het ontwerpplan ter plaatse zal plaatsvinden obv de geplande ontwikkelingen en de daaraan te koppelen geactualiseerde realistische natuurdoeltypen	Appellant vraagt om een bevestigende uitspraak over de beoogde gebiedsontwikkeling. Dit past niet in de huidige procedure. Indien er verschillende versies van de EHS zouden bestaan, dan is de digitale kaart op www.RuimtelijkePlannen.nl leidend. Conclusie: de aanduiding van de in de zienswijze betrokken percelen is gebaseerd op de criteria voor de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en op alle onderdelen juist. Er is geen reden de kaart aan te passen. *Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de beheertypenkaart en de ambitiekaart wordt verwezen naar de procedure voor de vaststelling van het Natuurbeheerplan.*	
47.	Appellant verzoekt haar perceel te schrappen uit de EHS. Het betreft een perceel aan de Postmaatseweg te Norg. Het perceel valt niet onder de uitgangspunten die gelden voor de EHS.	Genoemd perceel heeft een toegevoegde waarde voor de natuur. Het maakt deel uit van de Robuuste EHS. Die waarde blijft het perceel houden, ondanks de ontwikkelingen die hebben	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
		plaatsgevonden en de activiteiten en bedrijvigheid die nu in het betreffende gebied plaatsvindt. In de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	
48.	Bosperceel Eikenlaan/Kerklaan is ten onrechte aangemerkt als EHS. Het is een productiebos met industrieterrein, voormalige vuilstort. Begraafplaats is ten onrechte aangemerkt als EHS; naastgelegen perceel is productiebos en wanderbos. Verder is het toevoegen 3e wijk/Esweg in Veenhuizen aan EHS ongewenst en is ook de Joodse begraafplaats ten onrechte ingekleurd als EHS. Appellant vreest waardedaling van de grond en voorziet ongewenste, onacceptabele neveneffecten in de bedrijfsvoering.	Het bos aan de noordkant van Eikenlaan is voor 1900 aangelegd en ten zuiden voor het overgrote deel voor 1940, later zijn hier nog enkele percelen bebost. Bos vormt in zijn geheel een bijzonder bos gezien ouderdom bosbode en voldoet aan de criteria voor de EHS. De begraafplaats was in 1850 bos, op de kaart van 1900 is de huidige structuur aangegeven. De buitenrand van dit perceel bestaat uit bos op een voor Drenthe zeer oude bosbodem en voldoet aan de criteria van de EHS. Binnen de EHS kunnen andere functies aanwezig zijn. Voor nadere toelichting verwijzen wij naar paragraaf 2.9 van de algemene beschouwingen. De 3e wijk vormt een ecologische verbinding, en die behoort tot de EHS. De Joodse begraafplaats is al sinds 1900 aangemerkt als bos. Bovendien ligt het direct aan andere EHS-percelen en is er onlosmakelijk mee verbonden. Het is geen losse snipper. Het perceel voldoet daarmee aan de criteria van de EHS.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		Appellant vreest voor de gebruiksmogelijkheden en ontwikkelmogelijkheden voor zijn bedrijf. Voor de gevolgen die de status van EHS kan hebben verwijzen wij naar hetgeen is beschreven in paragraaf 2.2 van de algemene beschouwingen. Conclusie: de genoemde percelen passen binnen de criteria van de EHS als beschreven in de algemene beschouwingen en zijn terecht in de EHS opgenomen.	
49.	Gebieden aan de Bosmaatweg aan de westzijde tot de Schoonloerstraat en ten westen van de Bosmaatweg tot aan het dorp Annen zijn ten onrechte als EHS aangemerkt. Het betreft grotendeels huiskavel en EHS-status belemmert in de toekomst de bedrijfsvoering; het kan schade aanrichten aan financieel vermogen en inkomenspositie. Ook kan er doorwerking zijn op andere kaarten. Bovendien is het absurd om dit melkveehouderijgebied om te zetten in natuur. Omdat alle percelen van landgoed de Dodshoorn in agrarische handen zijn, moet de status EHS eraf. De provincie is verantwoordelijk voor een goede landbouwstructuur. Met dit plan ligt het hele bedrijf in puin. Appellant wil volledig schadeloos gesteld worden. Het gebied ten westen van de Bosmaatsweg is ten onrechte nu als EHS aangemerkt; dit is altijd beheersgebied geweest maar nooit EHS. De agrarische bestemming is van groot belang. Volgens appellant past de provincie de regels aan om het spel te kunnen winnen. Appellant voelt zich niet serieus genomen en machteloos.	Voor alle percelen geldt de doelstelling van Botanisch waardevol grasland. Die doelstelling wordt gerealiseerd met agrarisch natuurbeheer. Gronden die zijn aangeduid als agrarisch natuurbeheer maken deel uit van de EHS; zie het beschrevene in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen.. De percelen zijn ook als agrarisch natuurbeheer opgenomen in het Natuurbeheerplan. Bij de herijking is met name gekeken naar nieuwe natuur en agrarisch natuurbeheer. De systematiek en de gehanteerde criteria zijn beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen.Betreffende percelen hebben hoge ecologische prioriteit , het ligt in het beekdal en er rusten internationale verplichtingen (KRW) op deze percelen. Daarom zijn zij in de EHS gebleven. Conclusie: de genoemde percelen passen binnen de criteria van de EHS als beschreven in de algemene beschouwingen en zijn terecht in de EHS opgenomen.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
50.	Een aantal met name genoemde percelen is ten onrechte nog steeds aangewezen als EHS. De begrenzing loopt nu dwars door de percelen van	De manege ligt sinds 1992 in de EHS. Het ter plaatse geldende provinciaal beleid is telkens ongewijzigd verankerd in POP I, POP II en nu in	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	appellant. De huidige begrenzing brengt beperkingen in de bedrijfsontwikkeling met zich, met name omdat er een compensatieverplichting geldt. Bovendien past het verleggen van de EHS-grens binnen de oorspronkelijke intenties van de gebiedscommissie Hunzeproject. In dat licht bezien is het niet verplaatsen van de EHS-grens op de kaart een administratieve vergissing. Bovendien heeft gedeputeerde in 2013 gezegd dat belangen van beide kanten moeten komen en dat uitbreiding mogelijk moet zijn en de EHS geen belemmering moet vormen, hetgeen hier juist wel het geval is. Tot slot merkt appellant op dat uit recent onderzoek blijkt dat het verleggen van de grens geen nadelige gevolgen heeft voor de gunstige staat van instandhouding van binnen het gebied voorkomende soorten. Appellant wil zienswijze mondeling toelichten.	de Omgevingsvisie (functiekaart: hoofdfunctie natuur). In de Omgevingsvisie is bepaald waar ruimte is voor Robuuste Landbouw en waar ruimte is voor de Robuuste EHS. Daarbij zijn ook economische motieven meegenomen in de belangenafweging. De aangeduide percelen vormen een samenhangend onderdeel van de EHS en zijn bij de herijking beoordeeld. Gezien de samenhang en de internationale doelen (KRW) is dit gebied een onlosmakelijk onderdeel van de EHS. Dit past binnen de criteria van de EHS, zoals omschreven in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen, en binnen de criteria voor de herijking, zoals omschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen. Binnen de EHS liggen tal van gebieden met bestemmingen anders dan ‘natuur’. Dat kan ook gelden voor een manege. Het bestaand gebruik kan worden voorgezet. Voor een beschrijving van het naast elkaar bestaan van bestemmingen in het EHS-gebied verwijzen wij naar paragraaf 2.2 van de algemene beschouwingen. Bij bestemmingswijziging van EHS gelden de regels ten aanzien van de compensatie zoals vastgelegd in de POV. De provincie beschikt niet over schriftelijke stukken waaruit de mogelijke intenties van een reeds opgeheven gebiedscommissie blijken. Daarmee is de provincie van oordeel dat de stelling van appellant dat de EHS grens bij het bedrijf als een kennelijke fout verkeerd ligt, een onjuiste is. Aspecten van de Flora- en Faunawet spelen zowel binnen als buiten de EHS, en zijn in	

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		relatie tot de EHS begrenzing niet van doorslaggevend belang. Conclusie: De door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS en de herijking zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	
51.	Percelen worden ten onrechte aan de EHS toegevoegd. Appellant vindt het onduidelijk; zijn de percelen al EHS of worden ze nu aan de EHS toegevoegd? Volgens appellant is er nu sprake van een toevoeging, maar de kaart roept onduidelijkheid op. Daarnaast bevreemdt het appellant dat hij wederom niet rechtstreeks over het te nemen besluit is ingelicht. Appellant kan zich niet vinden in de status van EHS. Het betreft percelen waar zijn bedrijf naartoe beoogt te verplaatsen. Gevreesd wordt voor nadelige gevolgen voor het bedrijf en voor het gebruik en de waarde van de grond. Kwalificatie EHS is te zwaar, het is en blijft een agrarisch/landbouwgebied. Bovendien frustreert het toevoegen aan de EHS het meedoen aan agrarisch natuurbeheer. Appellant is bereid de zienswijze mondeling toe te lichten.	Voor alle percelen geldt de doelstelling van Botanisch waardevol grasland. Die doelstelling wordt gerealiseerd met agrarisch natuurbeheer. Gronden die zijn aangeduid als agrarisch natuurbeheer maken deel uit van de EHS; zie het beschrevene in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen.. De percelen zijn ook als agrarisch natuurbeheer opgenomen in het Natuurbeheerplan. Bij de herijking is met name gekeken naar nieuwe natuur en agrarisch natuurbeheer. De systematiek en de gehanteerde criteria zijn beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen.Betreffende percelen hebben hoge ecologische prioriteit , het ligt in het beekdal en er rusten internationale verplichtingen (KRW) op deze percelen. Daarom zijn zij in de EHS gebleven. Conclusie: de genoemde percelen passen binnen de criteria van de EHS als beschreven in de algemene beschouwingen en zijn terecht in de EHS opgenomen.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
52.	Het gebied rondom het Amerdiep is ten onrechte op de kaart aangemerkt als EHS. Er is een amendement voor het beekdal, dat de intentie heeft de versterkte inzet op natuur in het Amerdiep te laten vervallen. Het is een bruisend agrarisch gebied. Kavelruil heeft het vermoeden geschept dat	Voor alle percelen geldt de doelstelling van Botanisch waardevol grasland. Die doelstelling wordt gerealiseerd met agrarisch natuurbeheer. Gronden die zijn aangeduid als agrarisch natuurbeheer maken deel uit van de EHS; zie het beschrevene in paragraaf 2.1 van de	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
	het landbouwklimaat goed is. Er is inmiddels genoeg grond onttrokken aan de landbouw; de resterende grond is hard nodig voor de landbouw.	algemene beschouwingen.. De percelen zijn ook als agrarisch natuurbeheer opgenomen in het Natuurbeheerplan. Bij de herijking is met name gekeken naar nieuwe natuur en agrarisch natuurbeheer. De systematiek en de gehanteerde criteria zijn beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen.Betreffende percelen hebben hoge ecologische prioriteit , het ligt in het beekdal en er rusten internationale verplichtingen (KRW) op deze percelen. Daarom zijn zij in de EHS gebleven. Conclusie: de genoemde percelen passen binnen de criteria van de EHS als beschreven in de algemene beschouwingen en zijn terecht in de EHS opgenomen.	
53.	Het gebied rondom het Grolloerdiep is ten onrechte op de kaart aangemerkt als EHS. Appellant betreurt het dat de provincie niet vooraf met de grondeigenaren van gedachten heeft gewisseld. Kavelruil heeft het vermoeden geschept dat het landbouwklimaat goed is. Er is inmiddels genoeg grond onttrokken aan de landbouw; de resterende grond is hard nodig voor de landbouw.	Voor alle percelen geldt de doelstelling van Botanisch waardevol grasland. Die doelstelling wordt gerealiseerd met agrarisch natuurbeheer. Gronden die zijn aangeduid als agrarisch natuurbeheer maken deel uit van de EHS; zie het beschrevene in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen.. De percelen zijn ook als agrarisch natuurbeheer opgenomen in het Natuurbeheerplan. Bij de herijking is met name gekeken naar nieuwe natuur en agrarisch natuurbeheer. De systematiek en de gehanteerde criteria zijn beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen.Betreffende percelen hebben hoge ecologische prioriteit, het ligt in het beekdal en er rusten internationale verplichtingen (KRW) op deze percelen. Daarom zijn zij in de EHS gebleven. Conclusie: de genoemde percelen passen binnen de criteria van de EHS als beschreven in	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		de algemene beschouwingen en zijn terecht in de EHS opgenomen.	
54.	Appellant heeft bij de brief een uitgebreide bijlage geleverd, waarin de punten waarop appellant een zienswijze indient, nader wordt toegelicht of uitgewerkt. Onderstaande onderwerpen worden in de brief met name genoemd. Status zienswijze: zienswijze geldt voor EHS en Natuurbeheerplan Proces en inhoud: er is vervuiling opgetreden doordat de kaarten van de Plannen van Toedeling in met name de landinrichting Zuidwolde en in mindere mate Roden-Norg en Peize niet correct in de EHS-kaart en ontwerp-Natuurbeheerplan zijn verwerkt. Daarnaast zijn er diverse opmerkingen ihkv de herijking, de herbegrenzing voor nieuwe natuur en agrarische natuur gemaakt met het verzoek om tot bijstelling te komen van de EHS. Robuuste landbouw en natuur gemist: tijdens de herijking is beperkt aandacht besteed aan robuuste landbouw. Dit komt doordat gekeken is naar de herbegrenzing van nieuwe natuur. Er is ten onrechte niet gekeken naar kleine natuurgebieden met een EHS-status in een landbouwgebied. Appellant verzoekt alle kleine gebiedjes in een landbouwgebied te schrappen als EHS. Kader: appellant dient zienswijze in tegen een natuurbegrenzing op landbouwgronden die niet in het kader van de Plannen van Toedeling voor natuur zijn vrij geruild. EHS-kaart gevolgen: appellant verzoek de EHS-status op te heffen voor alle landbouwgronden die voor nieuwe natuur zijn begrensd en waar een aankoopstop voor is afgekondigd. Dit geldt	Ten aanzien de algemene punten zijn deze voor een groot deel verwoord in hoofdstuk 2 van deze nota van beantwoording. Op basis van de inspraakreactie is een aanvullend gesprek gevoerd, waarin de diverse punten aan de orde zijn geweest. Dit is vastgelegd in een aanvullend verslag. In het bijzonder zijn aan de orde geweest: Robuuste landbouw en natuur; door de gevolgde systematiek van de herijking is op een aantal plaatsen een versnipperd beeld ontstaan. In een aantal gevallen behoeft dit aandacht. Oplossingen kunnen zijn aanpassingen EHS of een ruiling van bezit, zodat concentratie van functies plaats vindt. Kader LTO Noord: komt terug bij diverse inspraakreacties oa van landinrichtingscommissies (zie ook punt 2.7 van de algemene beschouwingen?) EHS-kaart gevolgen: gewerkt wordt aan een realisatiestrategie waarin vermeld wordt hoe invulling gegeven wordt aan aankoopbeleid en functiewijziging. De realisatiestrategie zal voor advies voorgelegd worden aan de CLG maar is geen onderdeel van onderhavige procedure. Ecologische verbindingen: deze zijn indicatief op de kaart aangegeven. Op basis van de gemaakte opmerkingen worden deze op locatieniveau beoordeeld. Waterwinning en landgoederen zie 2.7 Productiebossen idem, tijdelijke bossen behouden hun landbouwfunctie en zijn geen wezenlijk onderdeel van de EHS. Aankoopplicht, zie realisatiestrategie Opmerkingen op grond van de concrete nummers op de aangeleverde kaart: 1. zie zienswijze 7 2. idem	Verzoek gedeeltelijk honoreren. EHS-kaart aanpassen: De kaart wordt als volgt gewijzigd: 1 van de EHS-kaart schrappen

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	eveneens voor agrarisch natuurbeheer. Appellant verzoekt de EHS-status op te heffen voor alle agrarische natuurgebieden, omdat het blijvend landbouwgebieden zijn. Ecologische verbindingen: appellant nodigt de provincie uit de verbindingen nogmaals samen te beoordelen. Appellant acht het van belang het beleid te evalueren en nodigt de provincie uit hierover van gedachten te wisselen. Waterwingebieden en landgoederen: appellant is van mening dat waterwingebieden en landgoederen per definitie buiten de EHS gelaten moeten worden omdat deze gebieden voor de EHS geen meerwaarde hebben. Appellant verzoekt dergelijke gebieden uit de EHS te schrappen. Productiebossen: productiebossen zijn niet bedoeld als blijvend bos. Daarom zouden deze niet als EHS moeten worden aangemerkt. Provincie heeft geen beleidsnotitie kunnen aanleveren waarin de ecologische doelen voor deze bossen zijn opgenomen. De status van EHS moet worden geschrapt voor de productiebossen. Aankoopplicht: heeft betrekking op het feit dat geen aankoopplicht in het ontwerp-Natuurbeheerplan is opgenomen. Appellant verzoekt de aankoopplicht voor de landbouwgronden begrensd voor nieuwe natuur te herstellen. Dit geeft duidelijkheid voor de ondernemer met het oog op de toekomst/ontwikkeling van het bedrijf. Opmerkingen en bedenkingen: de opmerkingen in de brief zijn uitgebreid c.q aangevuld met de punten in de bijlage. Appellant verwacht dat de provincie, daar waar nodig, ook de aanpassingen verricht op vergelijkbare gebieden. Appellant wil zienswijze mondeling toelichten.	3. idem 4. idem 5. zie zienswijze 40 6. is door indiener foutief op de kaart aangegeven 7. perceel vormt onvoldoende samenhang binnen de EHS. Voldoet niet aan criteria EHS 2.1 8. zie zienswijze 14 9. vormt belangrijke verbinding met Doktersveen. Oostelijk gedeelte handhaven in samenhang met aanwezige landschapselementen en mogelijke inrichting 10. op grond van gehanteerde criteria herijking behouden als EHS (zie 2.3) 11. Is BBL-bezit, voldoet aan criteria herijking nieuwe natuur; In realisatiestrategie zal duidelijk worden, hoe dit perceel ingericht wordt. (zie 2.3) 12. Voldoet niet aan de criteria van de EHS (zie 2.1 en 2.3) 13. agrarische percelen Noord-Oost van het gebied voldoen niet aan criteria EHS (zie 2.1 en 2.3) 14. betreft grotendeels agrarisch natuurbeheer, voldoet aan criteria herijking(zie 2.1 en 2.3) 15. betreft veldkavels, in beekdal (KRW) kleine percelen omgeven door verworven gronden (Robuuste EHS) (zie 2.1 en 2.3) 16. is geen huiskavel; op grond van criteria herijking behouden (zie 2.1 en 2.3) 17. ecologisch verbinding is samenhangend onderdeel van de EHS en is gedeeltelijk gerealiseerd (zie 2.1) 18. ecologisch verbinding is samenhangend onderdeel van de EHS en is gedeeltelijk gerealiseerd (zie 2.1 en 2.7 of 2.3). Verbinding Norgerholt-Peest bij volgende	2 van de EHS-kaart schrappen 3 van de EHS-kaart schrappen 4 van de EHS-kaart schrappen 5 Kaart blijft ongewijzigd 6 kaart blijft ongewijzigd 7 van de EHS-kaart schrappen 8. kaart gedeeltelijk aanpassen 9 westelijk gedeelte schrappen 10 Kaart blijft ongewijzigd. 11. Kaart blijft ongewijzigd. 12. van de EHS-kaart schrappen 13 agrarische percelen van de EHS-kaart schrappen 14 Kaart blijft ongewijzigd. 15 Kaart blijft ongewijzigd. 16 Kaart blijft ongewijzigd. 17. Kaart blijft ongewijzigd 18 Ecologische verbinding handhaven en toevoegen Zeijerwiek en gerealiseerde nieuwe natuur

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	Nummering van de opmerkingen en bedenkingen komen overeen met de bijgevoegde kaart. 1. Enkele percelen ten noorden van de te schrappen EHS en natuurbegrenzing, in gebruik bij B. dienen nog te worden geschrapt omdat dit particulier eigendom is en een reguliere pachtovereenkomst is overeengekomen. 2. Uit oogpunt van het voorkomen van versnippering is het vanuit deze invalshoek logisch dat een paar percelen tussen het te schrappen EHS-gebied ook uit de EHS-begrenzing wordt genomen. Dit voorkomt in de toekomst problemen met de optimale inrichting, 3. Ten oosten van Roden is een perceel (Mulder) onterecht niet uit de begrenzing genomen. De vraag ligt hier ook voor of er geen betere en afgewogen EHS-begrenzing en niet-EHS-begrenzing dient te worden overuogen. voor de motivatie zie punt 2. 4. Een correctie van de huiskavel van W. dient nog te worden doorgevoerd, 5. Het desbetreffende gebied is een zandzuiggat, een landschapselement en een landgoed. In het kader van een verplaatsing zijn er afspraken over de EHS-status van dit gebied gemaakt. De EHS-kaart komt niet overeen met de begrenzingen in het natuurbeheerplan, een groter gebied is als EHS aangemerkt. Het verzoek is dit te corrigeren door de EHS-status van de landbouwgronden, het zandzuiggat en het landgoed te halen. Tevens ook het landgoed ter plaatse niet als EHS aan te merken omdat dit landgoed geen natuurdoel in het kader van de EHS nastreeft. 6. Deze ecologische verbinding is dubbel maar ligt wel midden in het landbouwgebied. Het verzoek is om de EHS-status van deze verbinding te schrappen, 7. Op basis van het Plan van Toedeling dient de huiskavel van L. nog uit de EHS-begrenzing worden gehaald. 8. Het landgoed is niet gerealiseerd, Ten behoeve van de oprichting van dit landgoed is een overeenkomst tussen belanghebbenden LTO Noord en grondeigenaren en de potentiële stichter, gesloten waarin uitdrukkelijk	actualisatie volledig op kaart zetten. 19. beide verbindingen zijn gerealiseerd en staand dus terecht op kaart. De ecologisch verbinding is samenhangend onderdeel van de EHS en is gedeeltelijk gerealiseerd (zie 2.1 en 2.3). 20. oude bossen met ecologische waarden 21. buitenrand is waardevol oud bos, middengedeelte is begraafplaats, valt onder criteria EHS (zie 2.1) 22. is aangelegd en verbonden met Zeijerwiek, nieuwe landgoederen en ecologsche verbinding (zie 2.1 en 2.7). 23. natuur en bosgebied voldoet aan criteria EHS (zie 2.1) 24. landgoed voldoet aan criteria EHS, Belangrijke bijdrage aan EHS. Eén perceel landbouwgrond staat ten onrechte op de kaart (zie 2.1) 25. bos voldoet aan criteria EHS, Belangrijke bijdrage aan EHS (zie 2.1 en 2.7) 26. Invulling ecologische verbinding tussen Huis ter Heide en Norgerpetgaten. bos voldoet aan criteria EHS, Belangrijke bijdrage aan EHS (zie 2.1 en 2.7) 27. Zevenblokken: dient te worden ontwikkeld als EHS vanwege de hydrologische samenhang. Een klein gedeelte is ingericht als nieuwe natuur. Een gedeelte moet nog ingericht worden als natuur. Een perceel is bijna vrijliggend en kan geschrapt worden als EHS (zie 2.1) 28. door herijking losliggende percelen geworden die niet meer voldoen aan de criteria van de EHS en kunnen geschrapt worden als EHS. 29. perceeltje landbouwgrond en bosje voldoen niet aan de criteria van de EHS en kan geschrapt worden als EHS, en vrijliggend bos perceeltje Zie zienswijze 60	19 Kaart blijft ongewijzigd 20 Kaart blijft ongewijzigd 21 Kaart blijft ongewijzigd 22. kaart aanvullen met gerealiseerde nieuwe natuur 23 Kaart blijft ongewijzigd 24 perceel landbouwgrond van de EHS-kaart schrappen 25 Kaart blijft ongewijzigd 26 Kaart blijft ongewijzigd 27 één landbouwperceel van de EHS-kaart schrappen 28. twee percelen van de EHS-kaart schrappen 29 landbouwperceel en bosje van de EHS-kaart schrappen; geldt eveneens voor perceel bos aan overzijde N33

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	is gesteld dat dit eventuele toekomstige landgoed geen EHS-status zou krijgen, Het verzoek is om de bepalingen van deze overeenkomst na te komen door dit gebied niet als EHS aan te merken, Deze overeenkomst is bijondergetekende op te vragen, 9. Ten zuiden van dit gebied zie punt 8 zijn in het natuurbeheerplan enkele percelen als EHS aangemerkt maar zonder dat een natuurdoeltype is voorzien. Dit zijn blijvende agrarische percelen en het verzoek is de EHS-status van deze percelen te halen. 10. Een groot deel van dit gebied is beheersgebied. In het kader van de landinrichting zijn deze gronden blijvend aan agrariërs toegedeeld en wensen geen EHS-status. Het verzoek is dit gebied als EHS te schrappen omdat er geen belangstelling is voor het afsluiten van overeenkomsten (ook mede door het feit dat er i.v.m. bezuinigingen geen mogelijkheden zijn om overeenkomsten af te sluiten). Voor een deel van het gebied is er geen natuurdoeltype, beheertype, zodat dit onterecht als EHS is aangemerkt. 11. Een deel ligt in een inrichtingsplan voor Tusschenwater. Een ander deel niet, Het hoofddoel is waterwinning en geen natuur. Ook in het natuurbeheerplan kent dit gebied geen natuurdoel en daarom is het verzoek dit gehele gebied als EHS te schrappen, 12. Twee kleine gebiedjes ten oosten van de Hunze hebben in het natuurbeheerplan geen natuur- en beheertypedoel, maar zijn wel als EHS aangemerkt. Het verzoek is deze gebiedjes te schrappen. Het zijn twee kleine losse snippers in het landbouwgebied. 13. Twee gebiedjes krijgen onterecht de EHS-status en liggen in een landbouwgebied. Het verzoek is de EHS-status van deze gebieden te schrappen. 14. Tussen Assen en Tynaarlo langs de Eischenbroeksche loopje en Zeegser loopje is een gebied als EHS aangemerkt terwijl deze blijvende landbouwgrond is en/of in het natuurbeheerplan geen natuurdoeltype of beheertype is opgenomen. Dit is onterecht als EHS-gebied aangemerkt en het verzoek is dit te schrappen.	30. De EHS is hier zo ingetekend dat alle bestaande en nieuwe bossen die een belangrijke bijdrage leveren aan de ecologische verbinding tussen de boswachterijen binnen de EHS vallen. Het blijvende gedeelte van de paardenhouderij is niet ingetekend als EHS. (zie 2.7) 31. er is hier duidelijk sprake van samenhang. Ontbrekende stuk is wel aanwezig en niet op de kaart (zie 2.1) 32. compensatiezandwinning, voldoet aan de criteria van de EHS. Belangrijke verbinding leefgebied das (zie 2.1) 33. zie 2.5 en diverse zienswijzen belanghebbende Amerdiep 34. verbinding is aanwezig, mede door militair terrein. (zie 2.1) 35. oostelijke poot heeft geringe meerwaarde, deze kan geschrapt worden andere goed intekenen (zie 2.1) 36. Niet alle natuurgebieden die voldoen aan de criteria staan op kaart, dit aanpassen samen met de verbindingen (zie 2.1). Eigenaren hebben geen zienswijze ingediend 37. Bosje Timmer voldoet aan criteria EHS toevoegen, dit geldt ook voor een elementen in de verbinding, ook deze toevoegen. Dee volgt niet perceelsgrenzen, dit aanpassen (zie 2.1) 38. is geen EHS 39. voldoet niet aan criteria EHS (landschapsreservaat) 40. voldoet aan criteria EHS, bos en agrarisch natuurbeheer (zie zienswijze 20) 41. gehele perceel voldoet aan de criteria van de EHS. Heeft doelstelling agrarisch natuurbeheer. Op grond hiervan dient het gehele perceel toegevoegd te worden aan de EHS en vervolgens kan de verbinding	30 Kaart blijft ongewijzigd 31. toevoegen element 32. Kaart blijft ongewijzigd 33 Kaart blijft ongewijzigd 34 verbinding beter intekenen 35. kaart aanpassen 36 kaart bij volgende actualisatie aanpassen 37 kaart aanpassen 38 kaart aanpassen 39. kaart aanpassen 40 Kaart blijft ongewijzigd 41. Kaart blijft ongewijzigd

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	15. Diverse percelen van T., O. en M.zijn als EHS aangemerkt terwijl dit in het kader van Plan van Toedeling niet voor natuur is vrij geruild. Verzoek is dit aan te passen door de natuurbegrenzingen EHS-status te verwijderen, 16. Tempelstukken wordt gebruikt als onderdeel van de huiskavel en eigenaar en gebruiker wenst geen EHS-status.en begrenzing voor agrarische natuur. Het verzoek is dan ook dit aan te passen door de agrarische natuurbegrenzing en EHS-status van dit gebied te halen mede gezien dat het gebied in herinrichting Roden-Norg is gelegen. 17. Deze verbinding kan in het kader van de landinrichting niet worden gerealiseerd en daarom wordt voorgesteld de EHS-status te schrappen. Tevens zijn er enkele kleine gebiedjes, snippers, die niet aan de verbinding grenzen en daarom het verzoek deze gebiedjes ook als EHS te schrappen. 18. Twee ecologische verbindingen verbinden niets, loopt dood, maar ligt wel middenin een landbouwgebied, zodat verzocht wordt deze verbindingen te schrappen. 19. Een dubbele verbinding tussen dezelfde twee gebieden is teveel vooral door de reden dat dit dwars door een landbouwgebied is gelegd. Voorgesteld een van deze twee te schrappen. 20. Is een productiebos (Veenhuizen) en kent geen enkel ecologisch doel. Gezien de eerdere opmerkingen wordt verzocht de EHS-status te schrappen. 21. De houtwal, singel, langs een begraafplaats als EHS aanmerken is erg vergaand en het verzoek is dit te schrappen. 22. Landgoed is nog niet gerealiseerd en kent geen natuurdoel. Tevens zijn liggen er twee geïsoleerde gebieden in een landbouwgebied het verzoek is dit te schrappen. Zie ook natuurbeheerplan. Het verzoek is deze toevoeging als EHS te schrappen. 23. Een deel van het gebied is productiebos en kent geen natuurdoelstelling. Zie voorgaande opmerkingen en het verzoek is dit te schrappen. 24. Dit landgoed kent als doel landgoed en heeft geen	geschrapt worden omdat deze onder de EHS begrenzing komt te liggen. Deze wijziging past nu niet in de procedure en dit bij een volgende actualisatie meegenomen te worden 42. landschappelijk waardevolle elementen voldoen niet aan criteria EHS; eigenaren hebben geen zienswijze ingediend. 43. hele verbinding beoordelen en aanpassen 44. heeft bijzondere ecologische waarde en voldoet aan criteria EHS, kleine elementje overzijde weg schrappen 45. appellant heeft zienswijze ingetrokken 46. voldoet aan criteria EHS, losliggend terrein voldoet niet aan criteria 47. voldoet aan criteria EHS en is N2000 (zie 2.1), 48. is beheergebied voldoet aan criteria herijking, zie zienswijze 38 49. percelen die niet voldoen aan de criteria van de EHS schrappen, overige handhaven (zie 2.1). eigenaren hebben geen zienswijze ingediend 50. aanpassen verbinding Broekhuizen, zie ook inspraakreactie 21 51. oostelijk gedeelte voldoet niet aan criteria EHS (zie 2.1) 52. zie ook zienswijze 62): 1. definitieve toedeling afwachten 2. bestuurlijke reservering blijft tot toedeling definitief is 3. idem 4. idem 5. idem 6. perceel is geen onderdeel EHS 7. is noodzakelijk samenhang binnen de EHS i.v.m. KRW en is ingelegen EHS 8. zie in zienswijze LC 9. idem 10. idem	42 elementen schrappen, kaart bij volgende actualisatie aanpassen 43 deels schrappen en aanvullen 44. boterveen behouden en landschapselement schrappen 45 kaart blijft ongewijzigd. 46 Losliggend perceel schrappen, kaart aanpassen 47 Kaart blijft ongewijzigd 48 Kaart blijft ongewijzigd 49 Kaart bij volgende actualisatie aanpassen 50 Kaart aanpassen 51. schappen oostelijke percelen 52 zie zienswijze 62

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	natuurdoel. Zie ook voorgaande opmerkingen en het vezoek is de EHS-status te schrappen. Overigens is in het desbetreffende gebied ca. 4 ha blijvende agrarische grond in de begrenzing opgenomen. 25. Is ook productiebos en daarom het verzoek de EHS-status te schrappen. 26. Stuk landschap aankleding achter S. Stichting T., heeft geen natuurdoel, dus EHS-status schrappen. 27. Ten zuiden van het Fochteloërveen is een stuk grond in de Zevenblokken als EHS ingetekend. LTO Noord heeft in de afgelopen jaren meerdere malen hiertegen haar bezwaar aangetekend. Deze grond is agrarisch in gebruik. Diverse stukken zijn aangemerkt als EHS terwijl deze een landbouwkundige bestemming hebben en agrarisch geëxploiteerd worden. Zijn ook relatief kleine gebieden in een landbouwgebied. Basis voor EHS wordt gemist en het verzoek is om dit schrappen. 28. Een groot deel ten westen Anderen is als EHS geschrapt. Een paar kleine percelen zijn echter nog wel als EHS aangemerkt. In het kader van versnippering wordt verzocht ook van deze twee percelen de status te schrappen. 29. Een dusdanig klein bosje in een landbouwgebied wordt als EHS aangemerkt. Het voorstel is om de EHS-status te schrappen. Een klein gebiedje bij een plas kan geen natuurdoel hebben zodat het schrappen van dit gebied voor de hand ligt. 30. Paardenhouderij Landgoed heeft geen enkel natuurdoel, dus verzoek om deze te schrappen. 31. Diverse kleine gebiedjes ten westen een groot EHS-gebied, Gebiedjes liggen in een landbouwgebied en in het kader van robuustheid wordt voorgesteld deze te schrappen. 32. Een klein gebied in een landbouwgebied is aangemerkt als EHS. De ecologische meen¡¡aarde is beperkt en uit oogpunt van robuustheid wordt voorgesteld dit als EHS te schrappen. 33. Dit gebied is pas enkele jaren beheersgebied en kende voor 2012 geen EHS-status. Er is geen enkele reden	11. idem 12. idem 13. idem 14. idem 15. zie in zienswijze LC 16. zie in zienswijze LC 17. idem 18. is agrarisch natuurbeheer voldoet aan criteria EHS 53. is landbouwgrond en voldoet niet aan EHS criteria (zie 2.1) 54. Bovenloop, loopt langs oorspronkelijke beekloop, 55. Betreft 2 verschillende eigenaren die niet om onttrekking hebben verzocht. Gebied inliggend in de EHS. Voldoet aan de criteria van de EHS. Zie 2.1. 56. verbinding is grotendeels ingevuld door kavelgrenzen 57. Bijzondere bosjes, vergelijkbaar met bosjes Hollandsche Veld, hoge ecologische waarden, voldoen aan criteria EHS 58. is grotendeels gerealiseerd 59. voldoet niet aan de herijkingscriteria; 25/3 is telefonisch contact opgenomen met eigenaar; eigenaar stemt in met onttrekking van perceel aan de EHS. 60. ecologische versterking van de EHS, voldoet aan criteria EHS, (zie 2.7) 61. is geïsoleerd gebied zonder bijzondere waarden. Aanleg bos is niet gerealiseerd 62. is agrarisch natuurgebied, voldoet aan herijkingscriteria, is geen waterwingebied 63. ecologische versterking van de EHS, voldoet aan criteria EHS, zie 2.7 64. geringe ecologische waarden, voldoet niet aan criteria EHS, zie 2.7. Voor het nieuwe bos is op 25/3 contact gezocht met de eigenaar; eigenaar stemt in met voorstel. 65. ecologische versterking van de EHS,	53. schappen perceel landbouwgrond 54 Kaart blijft ongewijzigd 55. Kaart handhaven 56 kaart aanpassen 57 kaart blijft ongewijzigd 58 kaart blijft ongewijzigd 59 percelen schrappen 60 kaart blijft ongewijzigd 61 kaart aanpassen 62 kaart aanpassen 63 kaart blijft ongewijzigd 64 percelen schrappen 65 kaart blijft ongewijzigd

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	waarom dit gebied nu als EHS moet worden aangemerkt. De agrarische bestemming en exploitatie zijn voor het gebied van groot belang. Ook zijn er geen middelen voor het afsluiten van overeenkomsten en er is geen draagvlak voor het afsluiten van beheerovereenkomsten zodat het schrappen van dit gebied als EHS voor de hand ligt. 34. Verbindingen sluiten niet aan zodat de meerwaarde ontbreekt. Voorgesteld wordt deze verbinding en de EHS-status te schrappen. 35. Een dubbele verbinding met een EHS-status in een landbouwgebied. Kan mogelijk door deze status de landbouw ontwikkeling in de toekomst frustreren zodat van tenminste één verbinding de EHS-status dient te worden geschrapt. Opgemerkt dient te worden dat 1 van de twee geen aansluiting heeft. 36. Zie opmerking punt 35. 37. Zie opmerking 35. 38. Landbouwgrond krijgt in het natuurbeheerplan geen doel en het verzoek is dan ook de EHS-status voor deze grond te schrappen. 39. Diverse geïsoleerde EHS-gebieden liggen middenin in een landbouwgebied. Het verzoek is de EHS-statuste schrappen. 40. Hoge zandgronden krijgt in het natuurbeheerplan geen doel. Het verzoek is dan ook de EHS-status voor deze gronden te schrappen. 41. De ecologische verbinding is op de verkeerde kant van de watergang is geprojecteerd. Het verzoek is dit aan te passen en deze ten noorden van de watergang te plaatsen. 42. Diverse houtwallen en kleine natuurgebiedjes middenin een landbouwgebied zijn als EHS aangemerkt. Het verzoek deze status te schrappen. 43. Landbouwgrond is door achterstallig beheer nu als woeste gronden wordt beschouwd en nu EHS-status heeft gekregen, Voorgesteld wordt dit gebied te schrappen en daarmee ook de twee ecologische verbindingen. 44. Diverse snippers EHS-gebied in een landbouwgebied.	voldoet aan criteria EHS, zie 2.7 66. naar informatie LI correct op kaart 67. veengedeelte Berkenrode, belangrijk ecologisch gebied (Hoogveen). Voldoet aan criteria EHS (zie 2.1) 68. begrenzing aanpassen, Niet ingelegen agrarische percelen schrappen, bestaande natuur toevoegen 69. percelen voldoen niet aan criteria EHS; bij volgende actualisatie wijzigen. Eigenaren hebben niet verzocht om aanpassing EHS. 70. percelen voldoen aan criteria EHS ingelegen perceel landbouwgrond en voldoet daarmee aan criteria EHS (zie 2.1)	66 kaart blijft ongewijzigd 67 kaart blijft ongewijzigd 68 .Begrenzing aanpassen 69 kaart blijft ongewijzigd. 70 kaart blijft ongewijzigd

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	Het verzoek om versnippering te voorkomen deze gebiedjes de EHS-status te ontnemen. 45. Enkele huiskavels zijn voor nieuwe natuur en de EHS-status begrensd. In het kader van de herijking EHS was het voorstel om deze huiskavels niet meer te begrenzen omdat de ecologische prioriteit lager scoorde dan andere gebieden. Op basis van de wensen van deze bedrijven is het voorstel de natuurbegrenzing en de EHS-status van de huiskavels te halen. 46. Op de kaart wordt een landgoed aan de EHS toegevoegd. Dit is nieuw. Het landgoed heeft geen natuurdoel en ook in het natuurbeheerplan Drenthe kent dit geen status. Het verzoek is dit landgoed niet aan te merken als EHS. Ook ligt er een geïsoleerd EHS-gebied in een landbouwgebied en het verzoek is deze ook te schrappen. 47. Op grond van de plaatselijke situatie het melkveehouderijbedrijf en de EHS-begrenzing is voor de voor de ontwikkeling van de EHS en het bedrijf is het wenselijk zijn om dat de EHS-status van het gebied in de oksel van de Holtingerweg te verwijderen. Een groot deel van dit gebied heeft de agrarische bestemming en wordt agrarisch geëxploiteerd. Ook het natuurbeheersplan heeft voor dit gebied geen doel. Het verzoek is dan ook de EHS-status voor dit gebied te schrappen. 48. Een groot deel van dit gebied blijvend agrarisch in gebruik en gezien dat hier een landinrichting is geweest is het verzoek het landbouwgebied en aangrenzende natuurgebied te schrappen als EHS en voor nieuwe natuur. 49. Door de concretisering van de verbinding sluiten diverse houtwallen niet meer op de verbinding aan. Dit geeft een versnippering en om deze reden wordt verzocht deze gebiedjes als EHS te schrappen. Door de concretisering van de verbinding sluiten diverse houtwallen niet meer op de verbinding aan. Dit geeft een versnippering en om deze reden wordt verzocht deze gebiedjes als EHS te schrappen.		

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	50. Deze verbinding ligt op een andere locatie en is gezien de landbouwkundige situatie niet realiseerbaar. Om deze reden het verzoek de EHS-status te schrappen. 51. Volgens diverse informatie klopt de intekening van de EHS niet. Het verzoek is dit te corrigeren door de natuurbegrenzing en EHS-status van percelen af te halen. 52. LandinrichtingZuidwolde. Opmerkingen kaarten zijn opvraagbaar, De opmerkingen zijn 1 op 1 van de agrarische leden van de bestuurscommissie. *Zuidelijk deel* 1. Betreft de huiskavel en de veldkavelvan de familie L. Deze grond is niet gerealiseerd als natuur. Het is andbouwgrond. Moet uit de EHS worden gehaald. 2. Bestuurlijke reservering in Paardelanden / Schrapveen. In het landinrichtingsplan staat duidelijk omschreven dat het stergebied verdwijnt na de toedeling. Er is dus geen status stergebied meer. Dan kan er nu ook niet een bestuurlijke reservering op komen. 3. In het schrapveen zijn de familie V., K./M. en M. toegedeeld in het Stergebied. Deze gronden moeten nu ook de status EHS en begrenzing vervallen worden verklaard, (huiskavels). 4. De IPV streep moet helemaal vervallen. Daar lag de robuuste verbindingszone niet. Als er niets ligt kun je ook niet 'in plaats van" gebruiken. 5. Dit perceel is geen bestaande natuur. In het definitieve ontwerpplan RvZ is deze grond niet begrensd. De lichtgroene kleur moet omgezet worden in witte landbouwgrond. 6. IPV gebied kan ook vervallen worden verklaard. 7. Het bedrijf V. dient ook uit de EHS worden gehaald, conform de toedeling net als o,a. B. en D. *Oostelijk deel* 8. Deze gronden vallen niet in de begrenzing van de Robuuste verbindingszone (ehs) en kunnen derhalve dan ook niet worden aangemerkt als ongewijzigde natuur.		

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	9. De kaart is onduidelijk. Op de toedelingskaaft zie je dat A. Smit 2 perceeltjes heeft. Het lijkt erop dat er maar 1 perceel vervallen is verklaard. 10. De grond van O. moet ook vervallen worden verklaard conform de toedeling. 11. Toedeling van Bouwers moet vervallen worden verklaard. 12. Op de kaart de felgroene kleur moet vervallen worden verklaard. 13. Landbouwgrond, graag vervallen verklaren alsmede de gemeentewerf. (zie het nut ook niet dat het status natuur blijft. *Westelijk deel* 14. Nieuwe felgroen kleur moet vervallen, betreft huiskavel van B. 15. Meer laten vervallen, de perceelsgrens aanhouden. 16. Smalle fel groen streep moet vervallen. Is een bomenrij, midden in een toedeling van iemand. 17. Fel groen moet vervallen, ligt in huiskavel. *Zuidelijk deel* 18. 19 Is dit wel bestaande natuur zoals ze zeggen. Moet de oude kaarten erbij hebben om te kijken of dit wel juist is. Hierin ligt veel landbouwgrond. Dit komt van de Robuuste begrenzing af. Vervallen laten verklaren. Is allemaal veel te veel. 53. Enige onduidelijkheid is er over de begrenzing van een huiskavel. Indien een huiskavel is begrensd voor natuur en met een EHS-status dan is het verzoek dit te schrappen 54. Deze ecologische verbinding ligt dwars door het landbouwgebied en dit is niet wenselijk. Het verzoek is om deze te schrappen en indien wel een verbinding nodig is dan langs bestaande natuurgebieden te leggen. Principieel leggen wij de vraag voor of deze natuurgebieden de EHS-status dienen te behouden omdat dit onnodig tot versnippering leidt. 55. Een huiskavel (J.) is begrensd als EHS en dit is niet wenselijk. Het verzoek is deze EHS-status te schrappen.		

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	56. Voor dit gebied schijnen over deze verbinding andere afspraken te zijn gemaakt. Het verzoek is dit te corrigeren. Alleen de zuidelijke route is nog in beeld 57. Het desbetreffende gebied verliest voor een groot deel de EHS-status en de overgebleven EHS-gebiedjes liggen middenin een landbouwgebied en heeft invloed op de bedrijfsontwikkeling. Het verzoek is ook de EHS-status van deze gebieden te schrappen. 58. Deze ecologische verbinding is nog niet gerealiseerd en door de situering erg ongunstig in de landbouw gesitueerd. Ook is deze volgens informatie niet correct weergegeven. Het verzoek is deze te schrappen of een alternatief voor deze verbinding te bedenken. 59. Een groot deel van het aangegeven stuk verliest de EHS-status, Op kaart zijn dit twee percelen maar op basis van de ingewonnen informatie moeten dit drie percelen zijn. Het verzoek is dan ook het derde perceel, het stuk naast de geschrapte twee percelen, te schrappen. 60. Ook hier het verzoek het productiebos niet meer als EHS aan te merken 61. Dit gebied schijnt begrensd te zijn als weidevogelgebied en is een huiskavel. Om deze reden en problemen voor de bedrijfsontwikkeling (erf en huiskavel vormen een essentieel onderdeel van het bedrijf) in de toekomst te vermijden, is het logisch de EHS-status te schrappen. 62. Deze waterwinning krijgt geen natuurdoel en het hoofddoel en de bestemming zijn waterwinning. Uit dit oogpunt, geen primair natuurdoel is om dit gebied niet aan te merken als EHS. Is tevens als klein gebied gelegen in een landbouwgebied. Het verzoek is om dit te schrappen. 63. Deze twee aangegeven gebieden zijn productiebossen en hebben geen natuurdoel. Deze bossen zijn aangelegd als productiebos en hadden geen enkel natuurdoel. Het verzoek is dan ook deze gebieden als EHS te schrappen. De vraag is of de ecologische prioriteit gezien het natuurdoel en beheer van het overgebleven EHS-gebied dan nog als EHS moet worden aangemerkt. Het verzoek is dit kritisch na te gaan. 64. Deze singels zijn aangelegd in het kader van een		

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	ruilverkaveling en liggen midden in een goed ingericht landbouwgebied, Het verzoek is deze singels met de EHS-status te schrappen. 65. Dit zijn productiebossen en zijn als dusdanig aangelegd en dit had geen natuurdoel. Het verzoek is deze bossen niet als EHS aan te merken. 66. Een aantal percelen zijn toegevoegd met de EHS-status. Een logische begrenzing ligt voor de hand maar voor de landbouwkundige situatie stuit dit op bezwaren. Het verzoek is om de begrenzing dusdanig aan te passen zodat de omliggende landbouwbedrijven geen problemen ondervinden. 67. Het is niet duidelijk waarom dit gebied als EHS wordt aangemerkt. Dit kent ook geen natuurdoel, zie natuurbeheerplan. Het verzoek is om dit te schrappen. 68. Dit gebied is als agrarisch natuurbeheergebied begrensd en de vraag is of dit meerwaarde heeft. Indien dit niet het geval is dan het verzoek om dit te schrappen. 69. Is een begroeiing met oude kerstbomen en heeft dan ook geen ecologisch doel, Voorgesteld wordt de EHS-status en de begrenzing voor nieuwe natuur te schrappen. 70. Een stuk is als EHS geschrapt maar het naastliggende perceel heeft dezelfde kenmerken en is in landbouwkundig gebruik. Voorgesteld wordt de EHS-status en de begrenzing voor nieuwe natuur te schrappen.		
55.	Appellant verzoekt de ecologische verbinding te laten vervallen. Bij eerder overleg over de ecologische verbindingszone Vledderhof-de Eese is afgesproken dat de overige verbindingszones op het grondgebied van appellant komen te vervallen. Appellant is bereid de zienswijze mondeling toe te lichten.	De ecologische verbinding is gerealiseerd via een alternatief tracé. Er is geen reden om de betreffende percelen als verbinding aan te blijven merken. Conclusie: de drie genoemde onderdelen van de ecologische verbindingen zijn vervallen en dienen van de kaart te worden geschrapt.	Verzoek honoreren. EHS-kaart aanpassen: genoemde drie stukjes verbinding schrappen
56.	Appellant dient pro forma een zienswijze in. Deze wordt binnen de daarvoor gestelde termijn aangevuld. Emmerdennen: appellant verzoekt met name genoemde percelen aan de EHS toe te voegen omdat deze zijn	De compensatie rond de Emmerdennen kan pas toegevoegd worden aan de EHS nadat deze gerealiseerd is. Het kan bij een volgende actualisatie van de EHS ingebracht worden.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	gelegen in zoekgebied voor compensatie. Tevens wil appellant in overleg over de inrichting ervan. Zwartemeer: Betreft geen zienswijze tegen toevoeging aan de EHS van genoemd perceel. Appellant wil in overleg treden over de inrichting van het betreffende gebied. Subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer: appellant wil in overleg treden over de subsidieregeling en met name over een ruimere toepassing ervan.	Appellant wil in overleg over de inrichting van een perceel nieuwe natuur in Zwarte Meer. Dit is geen zienswijze tegen de EHS of de herijking ervan. Datzelfde geldt voor het door appellant gewenste overleg over de subsidieregeling. Deze laatste twee punten geven geen aanleiding tot een heroverweging van de herijking van de EHS. Conclusie: gelet op de systematiek en criteria voor de EHS en de herijking zoals beschreven in de algemene beschouwingen is het betreffende gebied terecht buiten de EHS gelaten.	
57.	Elsburger Onland- De Leegte- Paterswoldsemeer: in het huidige en in het toekomstige bestemmingsplan worden de percelen aangemerkt als natuur. Op de EHSkaart staan betreffende percelen niet als EHS aangemerkt. Appellant gaat uit van een administratieve fout. EVZ25- Binnen het plangebied van het Project Herinrichting Peize: deze is ten onrechte uit de EHS gehaald. Doordat de evz uit de EHS is gehaald, wordt realisatie onzeker. Dit is onwenselijk. EVZ moet de status van EHS behouden. EVZ25- Landgoed Meijer: twee percelen ontbreken ten onrechte en moeten worden toegevoegd aan de EHS/nieuwe natuur. Percelen zijn toebedeeld aan het landgoed; met de aanleg van het landgoed wordt tevens een schakel van de EVZ25 gerealiseerd.	Het gebied Elsburger Onland-De Leegte-Paterswoldsemeer is een onlosmakelijk onderdeel van de EHS. Het gebied heeft toegevoegde waarde voor de EHS. Daarmee voldoet het gebied aan de criteria voor de EHS zoals omschreven in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen. Ecologische verbindingszone is in 2010 geschrapt als EHS in de procedure van de Omgevingsvisie. Er zijn nu geen nieuwe argumenten, naar voren gekomen die ertoe leiden dat de verbindingszone weer aan de EHS moet worden toegevoegd. Landgoed Meijer is begrensd zoals dat eerder wenselijk werd geacht. Er ontstaat een nieuwe situatie nu de kavelaanvaarding van de gevraagde percelen hoog uitvallen. Uitbreiding van de EHS is gewenst omdat hiermee de samenhang tussen het beekdal en het Langaarveen versterkt wordt. Dit past binnen de criteria voor de EHS. Conclusie: gelet op de systematiek en criteria	Verzoek gedeeltelijk honoreren. EHS-kaart aanpassen: het gebied Elsburger Onland-De Leegte-Paterswoldsemeer en het landgoed Meijer aan de EHS worden toegevoegd. Voor het overige de kaart handhaven.

Opmerking [lvd1]:

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		voor de EHS en de herijking dient het gebied Elsburger Onland-De Leegte-Paterswoldsemeer aan de EHS te worden toegevoegd. Gelet op de systematiek en criteria voor de EHS en de herijking zoals beschreven in de algemene beschouwingen is de ecologische verbindingszone terecht buiten de EHS gelaten. Conclusie: gelet op de systematiek en criteria voor de EHS en de herijking dient het landgoed aan de EHS te worden toegevoegd.	
58.	Aan het gebied is ten onrechte de status van EHS toegekend. Het gebied is ingericht voor moderne landbouw waardoor natuurhistorische waarden onomkeerbaar zijn verstoord. Als het gebied rondom het ven ooit als natuurgebied wordt ingericht, is dat een belemmering voor het voortbestaan en eventuele uitbreiding van het bedrijf van appellant. Appellant verzoekt de status van EHS voor het betreffende gebied te schrappen.	Bij de herijking is met name gekeken naar nieuwe natuur en agrarisch natuurbeheer. De systematiek van de herijking en de gehanteerde criteria zijn beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen. Voor alle percelen geldt dat zij onderdeel zijn van het stroomdal van de Drentse Aa. Gezien vanuit de samenhang van de EHS en de internationale doelen van de KRW is dit gebied een onlosmakelijk onderdeel van de EHS. Dit past binnen de genoemde criteria voor de herijking. Conclusie: de genoemde percelen passen binnen de criteria van de EHS als beschreven in de algemene beschouwingen en zijn terecht in de EHS opgenomen.	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.
59.	Aan het gebied is ten onrechte de status van EHS toegekend. Het gebied is ingericht voor moderne landbouw waardoor natuurhistorische waarden onomkeerbaar zijn verstoord. Als het gebied rondom het ven ooit als natuurgebied wordt ingericht, is dat een belemmering voor het voortbestaan en eventuele uitbreiding van het bedrijf van appellant. Appellant verzoekt de status van EHS voor het betreffende gebied te schrappen.	Bij de herijking is met name gekeken naar nieuwe natuur en agrarisch natuurbeheer. De systematiek van de herijking en de gehanteerde criteria zijn beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen. Voor alle percelen geldt dat zij onderdeel zijn van het stroomdal van de Drentse Aa. Gezien vanuit de samenhang van de EHS en de internationale doelen van de KRW is dit gebied een onlosmakelijk onderdeel van de EHS. Dit past binnen de genoemde criteria voor de herijking. Conclusie: de genoemde percelen passen	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

Opmerking [lvd2]:

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		binnen de criteria van de EHS als beschreven in de algemene beschouwingen en zijn terecht in de EHS opgenomen.	
60.	Appellant wijst op een aantal percelen die naar zijn mening geen EHS zijn of die relatief weinig waarde hebben voor de EHS en daarom kunnen vervallen als EHS. Het betreft gebieden ten zuiden van de N33, schuin onder Rolde, grenzend aan de Hoornse bulten, aangegeven op een kaart bij de zienswijze. Percelen zijn in gebruik als landbouw en vallen daarom volgens appellant niet onder de definitie van de EHS. De grens tussen landbouw en natuur is het pad dat langs de percelen loopt. Appellant stelt voor de grens te verleggen en alle percelen die onder het pad liggen te laten vervallen als EHS. Daarnaast zijn er nog twee bosperceeltjes, geheel ingesloten door landbouwpercelen en vlak aan de N33, en ernaast een zendmast. Gelet op gebruik en ligging zouden deze percelen volgens appellant niet tot de EHS behoren en moet de status van EHS voor deze percelen worden geschrapt.	De twee bospercelen en 1 perceel in de Hoornse Buiten (zuid-westelijk perceel) hebben een geringe bijdrage aan de EHS en kunnen onttrokken worden aan de EHS Voor de overige percelen geldt dat zij onderdeel zijn van het stroomdal van de Drentse Aa. Deze percelen zijn agrarisch natuurgebied en vallen daarmee onder criteria van de EHS zoals omschreven in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen Bij de herijking is met name gekeken naar nieuwe natuur en agrarisch natuurbeheer. De systematiek van de herijking en de gehanteerde criteria zijn beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen. Gezien vanuit de samenhang van de EHS en de internationale doelen van de KRW is dit gebied een onlosmakelijk onderdeel van de EHS. Dit past binnen de genoemde criteria voor de herijking. Conclusie:de twee bospercelen en het zuidwestelijke perceel in de Hoornse Buiten kunnen conform de criteria voor de EHS en de herijking zoals beschreven in de algemene beschouwingen buiten de EHS worden gelaten. De overige genoemde percelen passen binnen de criteria van de EHS als beschreven in de algemene beschouwingen en zijn terecht in de EHS opgenomen. *Voor zover de zienswijze betrekking heeft op de beheertypenkaart en de ambitiekaart wordt verwezen naar de procedure voor de vaststelling van het Natuurbeheerplan.*	Verzoek gedeeltelijk honoreren. De EHS-kaart aanpassen: twee bospercelen en 1 perceel in de Hoornse Buiten (zuid-westelijk perceel) schrappen. Voor het overige de kaart handhaven.
61.	Gebied langs de N373 bij Norg (Langeloerweg) is	Genoemde percelen hebben een toegevoegde waarde voor de natuur. Zij maken deel uit van	EHS-kaart handhaven/geen gevolgen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
	ten onrechte aangeduid als EHS. Ontwikkelingen en bedrijvigheid ter plaatse maken dat de status van EHS voor dit gebied onlogisch is. De status van EHS moet geschrapt worden.	de Robuuste EHS, zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie. Die waarde blijven de percelen houden, ondanks de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden en de activiteiten en bedrijvigheid die nu in het betreffende gebied plaatsvindt. In de algemene beschouwingen is aandacht besteed aan het naast elkaar bestaan van diverse functies binnen het EHS-gebied. Conclusie: de door appellant genoemde percelen voldoen aan de criteria van de EHS zoals beschreven in de algemene beschouwingen en dienen daarom in de EHS te worden gelaten.	
62.	Herijkte natuurbegrenzingkaart verschilt van de Zuidwoldiger ruilplannen voor de blokken Oost, Zuid en West. Appellant wil toedelingskaarten in overeenstemming brengen met de definitieve herijkingskaart. Op een achttal kaarten geeft appellant een aantal geconstateerde verschillen aan. Appellant vraagt om een nadere uitleg van de geconstateerde verschillen en heroverweging op enkele onderdelen. Appellant is bereid zijn zienswijze toe te lichten.	Het betreft nieuwe natuur**.** Bij de herijking is met name gekeken naar nieuwe natuur en agrarisch natuurbeheer. De systematiek van de herijking en de gehanteerde criteria zijn beschreven in paragraaf 2.3 van de algemene beschouwingen. Bepalend is de realisatie van nieuwe natuur, zoals beschreven in de ruilplannen Dat maakt dat voor een aantal percelen zoals op de toedelingskaarten weergegeven, de begrenzing wordt aangepast. Conclusie: gebied voldoet aan de criteria voor de EHS zoals omschreven in de algemene beschouwingen. De begrenzing wordt dienovereenkomstig aan gepast.	Verzoek honoreren. De EHS-kaart aanpassen aan de situatie zoals weer gegeven op de toedelingskaarten.
63.	Appellant is van mening dat het gebied “In de Leegte” in zijn geheel onderdeel zou moeten vormen van de EHS. Het gebiedje bestaat uit elzenbroekbos en vormt een natuurlijke verbinding met het “Elsburger Onland. Voor bezwaren van de eigenaren van de recreatiewoningen hoeft niet gevreesd te worden vanwege de geldende erfpachtconstructie. Daarbij is uitdrukkelijk een zo goed mogelijke bescherming van de hoge natuurwaarden gewaarborgd.	Deze percelen vormen een onlosmakelijk onderdeel van de EHS en vormen een belangrijke verbinding met het Elsburger Onland. Het gebied heeft toegevoegde waarde voor de EHS. Daarmee voldoet het gebied aan de criteria voor de EHS zoals omschreven in paragraaf 2.1 van de algemene beschouwingen. Conclusie: gebied voldoet aan de criteria voor de EHS zoals omschreven in de algemene	Verzoek honoreren. EHS-kaart aanpassen: betreffende gebied aan de EHS toevoegen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES

Inspreker	Zienswijze	Reactie op zienswijze	Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart
		beschouwingen en dient te worden toegerekend aan de EHS..	
64.	**2. Gebied Lage Veen** Eigendommen van appellant in dit gebied hebben hun begrenzing als nieuwe natuur in het Natuurbeheerplan behouden. In het plan van toedeling voor het landinrichtingsgebied Zuidwolde Noord/Beneden Egge-Blok West zoals dat ter visie is gelegd zijn een aantal tussen de percelen van HDL gelegen gronden toegedeeld aan BBL. De begrenzing van deze BBL-percelen is thans echter geschrapt, hetgeen haaks staat op het in de toedeling gehanteerde uitgangspunt om deze gronden vrij te maken voor natuur. Het gebied Lage Veen is bovendien door recente ontwikkelingen in een ander perspectief komen te staan. Zoals bekend wil het waterschap Reest en Wieden de Veeningerplas, eigendom van Het Drentse Landschap, benutten voor waterberging. Dit heeft geleid tot een samenwerkingsverband tussen het Waterschap en appellant, waarbij ook de gemeente de Wolden nauw is betrokken. Dit proces heeft geleid tot plannen om het gebied in oostelijke richting uit te breiden. Hiervoor zijn recent vrijwel alle gronden gelegen tussen de A 28 en de Hoogeveense Vaart, vanaf de Veeningerplas tot aan de eigendommen van Het Drentse Landschap in het Lage Veen, verworven. Appellant en het Waterschap hebben afspraken gemaakt over de inrichting van de aangekochte landbouwgronden, zodat deze gronden en de Veeningerplas een aaneengesloten nat natuurgebied met een waterbergingsfunctie gaan vormen. Dit gebied sluit weer aan op de bezittingen van HDL/BBL in het Lage Veen, waardoor in zijn totaliteit een groot gebied met natuurfunctie gaat ontstaan tussen de A28 en de Hoogeveense Vaart, zonder dat hier landbouwkundige belangen in het geding zijn.	Gezien de ontwikkelingen in dit gebied blijft de oorspronkelijke begrenzing van de EHS-kaart 2012 gehandhaafd. De BC Zuidwolde heeft deze ontwikkelingen bevestigd. Op de ontwikkelingen (waterberging) lopen wij op dit moment nog niet voorruit.	Verzoek honoreren. EHS-kaart aanpassen: betreffende gebied weer aan de EHS toevoegen.

3. ZIENSWIJZEN EN REACTIES			
Inspreker	**Zienswijze**	**Reactie op zienswijze**	**Gevolgen voor tekst POV en/of EHS-kaart**
	Appellant wil tegen deze achtergrond het schrappen van de begrenzing van het Lage Veen te heroverwegen.		

provincie Drenthe

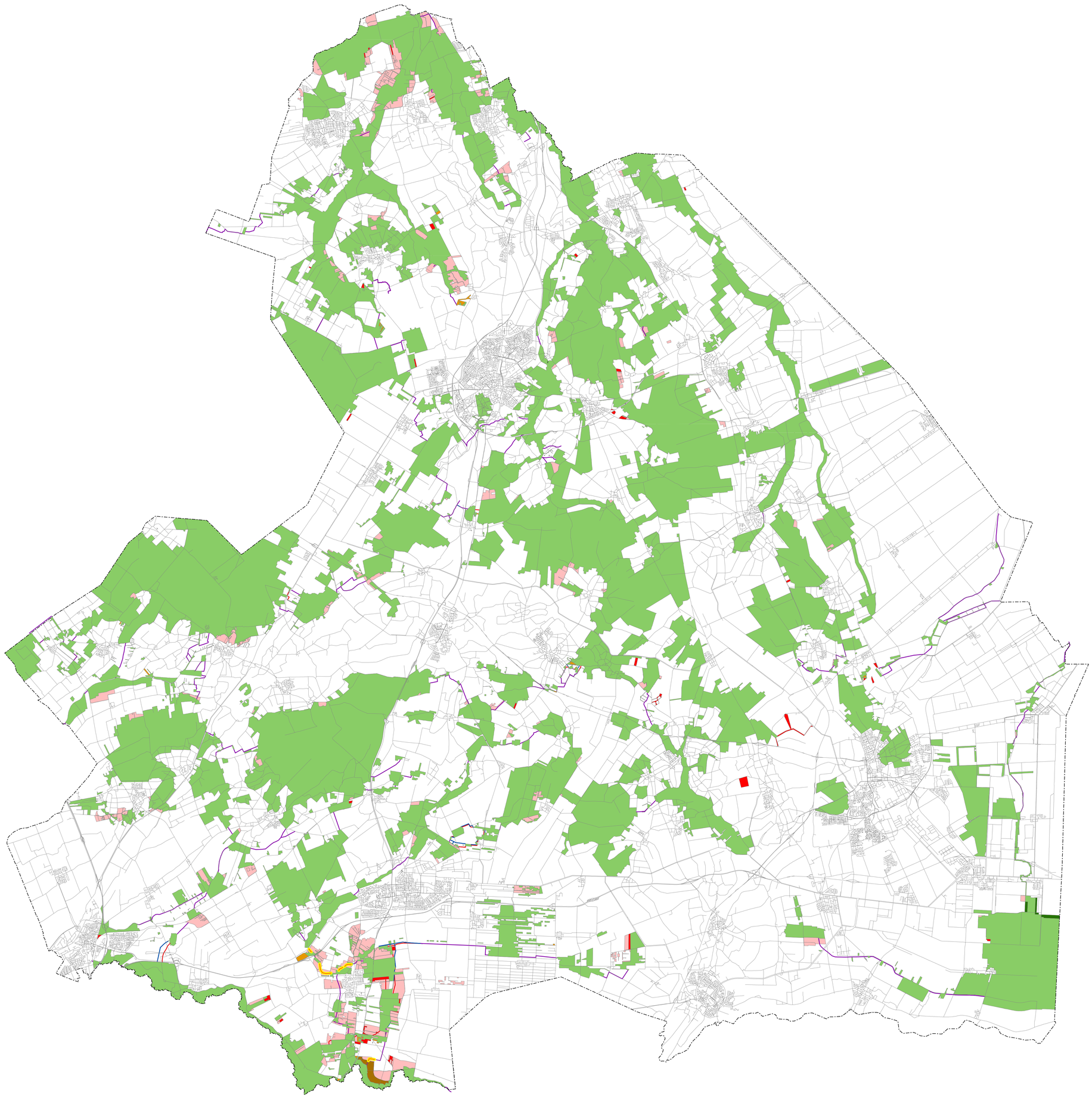

Johan Pattiwael

EHSkaart 2013

Inspraakreacties

Legenda

- Ongewijzigde EHS
- Vervallen
- Toegevoegd
- Bestuurlijk reserv.Zuidwolde

Ecologische verbindingen

- i.p.v. Robuuste verbinding
- Bestaand

Inspraakreacties

- 72 HA Toevoegen aan EHS
- 212 HA Onttrekken van EHS
- Toegevoegd
- Vervallen
- Provinciegrens

Project:	EHS 2013
Datum:	3 april 2013
Bestandslocatie:	M:\Postbus\EHS2013\EHSkaart_A04april2013

Schaal 1:100.000

sectie GIS en Cartografie, provincie Drenthe

©Topografische ondergrond Kadaster, Apeldoorn 2010